

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekkzámla: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hó 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

Churchill nagy beszédében ismertette a helyzetet az amerikai kongresszus előtt

„Az ellenség még mindig hatalmas, nehéz hozzáférni, óriási hadseregekkel, segélyforrásokkal és felbecsülhetetlen stratégiai területtel rendelkezik”

A németek új szovjettámadást jelentenek a kubáni hídfőnél

AZ ELMULT NAPOK nyugalma után a bolsevisták kedden a keleti harctér déli szakaszán élénk tevékenységbe fogtak. Támadásaik súlypontja, mint ahogy várható volt, a Kubán alsó folyásvidékére esett. A német hídfőállás keleti vonalán a Szovjet több ezredet vont össze és ezek erős tűzérési előkészítés után, 25 harcocsí támogatásával, több hullámban támadásra indultak. A bolsevisták támadása azonban a német tüzéség és nehéz gyalogsági fegyverek összpontosított védőtüzében már néhány óra múlva összeomlott, anélkül, hogy a Szovjetnek sikerült volna tért nyernie. 14 szovjet páncélost szétromboltak, hetet mozgásképtelenné tettek. Kedden a dél-előtti órákban a bolsevisták harmadik nagy támadása során a német vonalakban elkeseredett közelharcok zajlottak le, amelyek végül is a benyomult lövészkötelékek megsemmisítésével zárultak. A német hegyi csapatok ellenlökéssel újra visszaszerették a fő harci vonalak előtt lévő egész térséget és a küzdelem színterének megtisztítása során több, mint 1500 elesett szovjet katonát számoltak össze.

A Stormovik gépekből, amelyeknek a bolsevisták támadását kellett volna támogatniuk, tizenegyet lelőttek. A kubáni hídfőnél északra és a temrjuki ingoványos területen is a bolsevisták kedden erősebb rohamcsapatokat küldtek a német vonalak ellen, de vállalkozásuk kivétel nélkül mind megakadt már az állások előterében. Lisszicsanszknál a Szovjet új támadásra indult, miután megviselt csapatait friss kötelékekkel váltották fel. Támadásaik azonban megakadtak a német gránátosok elszánt ellenállásán, akiket a légi haderő hatatosan támogatott. A Szovjetet különösen súlyos veszteség érte annak következtében, hogy a német csatarepülők és bukbombázók lerombolták a Donec középső részén épített szükségpályákat és elpusztították tömlőcső-nakjait. Hosszabb idő után kedden Bjelgorod környékén is újra nagyobb ütközetre került sor, amely a bolsevistákra nézve súlyos veszteséggel végződött. A német vonalak ellen küldött rohamcsapatok néhány ember kártételével — akik biztonságos helyre jutottak — megsemmisítették. Az orosz katonák

több erős vállalkozás színtere volt. Ennek során különösen sikeresen folyt le egy német roham-vállalkozás, a Donec keleti vonalán. A német gránátosok itt több, mint száz szovjet harcállást romboltak szét és nagy zsákmánnyal tértek vissza. Nagyobb méretű volt végzetül a Sztaraja Russától és a Volchov mellett lefolyt szovjet támadó vállalkozások kivédése. Mindkét helyen a bolsevisták sok iteg támogatásával nagy gyalogsági erőket indítottak a német vonalak ellen, de itt is hosszas, rendkívül ádáz harcok után véres felfejt eredtek futásnak. Német részről hangsúlyozzák, hogy a bolsevisták távolról sincsenek abban a helyzetben, hogy a keleti harctér északi szakaszán széles sávban, nagyarányú támadó hadműveletekbe fogjanak, úgyhogy a sztárja-russzai keddi szovjet vállalkozás legalább is önmagában álló műveletnek mondható. Ezzel szemben a kubáni hídfőnél kedden összeomlott támadások feltétlenül részei annak az offenzívának, amelyre már napok óta számítottak ezen a szakaszon.

kesegyház, a püspöki palota és néhány tucat polgári ház. Az algerói lakosság nagy nyugalomával és hidegvérrel tüntette ki magát. Monsignore Civeseini püspök nem hagyta el palotája romjait. Az ártatlan áldozatok között, akik mind polgári személyek, egy hétgyermekes apa hat fia, több asszony és gyermek volt.

A délutáni olasz lapok beszámolnak az ellenséges repülők Algero szárdinai város ellen intézett légitámadásáról. A történelmi értékű székesegyházat és a püspöki palotát teljesen szétrombolták. A légitámadás áldozatai között gyermekek és asszonyok vannak tulnyomó többségben. Az áldozatok között van egy 10 gyermekes milicista hat fia is. A lakosság magatartása a légitámadás kegyetlensége ellenére példás volt.

Német hadijelentés:

A német légvédelmi tüzéség a 10.000-dik ellenséges repülőgépet lőtte le

Berlinből jelenti az MTI: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: A kubáni hídfő keleti arcvonalán és Izjum térségében a szovjetcsapatok heves tüzéségi előkészítés után páncélosok és csatarepülőgépek támogatása mellett megtámadták a né-

met állásokat. A támadókat ellentámadással visszavertük. Az ellenség csak az egyik hadosztály szakaszán, a kubáni hídfőnél 15 páncélost vesztett.

Szicília partvidékén, a La Manches-csatorna felett és az Atlanti-tenger térségében kedden összesen 25 ellenséges repülőgépet lőttünk le, köztük

15 nehéz bombázót.

A szerdára virradó éjjel is nehéz-bombákkal árasztottuk el London térségében a katonai célpontokat. Egy repülőgépünk nem tért vissza.

Légvédelmi tüzéségünk parancsnoksága jelentette, hogy a háború kitörése óta a 10.000-ik ellenséges repülőgépet lőtték le.

A Flack rekordja 10.000 lelőtt ellenséges repülőgép

Berlinből jelenti az MTI: Azzal a jelentéssel kapcsolatban, hogy a német légihaderő a háború kitörése óta 10.000 ellenséges repülőgépet pusztított el, a Német Távirati Irodának jelentik, hogy ez a szám felér az angol, francia és belga légihaderő egyesített gépállományával, amellyel 1939-ben, a háború kitörésekor a harctéren, a második és harmadik vonalban, valamint kiképzőgépekben rendelkezett. E siker elsősorban az első világháborúval szemben jelentős mértékben javított fegyvertechnikának köszönhető, ami már még a legnehezebb lövegek alkalmazását is lehetővé teszi légitámadás kivédésére. Igen eredményesnek bi-

zonyult a többi között a most újonnan alkalmazott kétciméteres négy fkerűteg. Jelentős mértékben járult hozzá a sikerek javításához a a mérőkészülékek nagymértékű fejlődése is, amelyek révén a lelövési

számarány újabb növekedése várható. Ezen túlmenően a német légvédelem értette a módját, miként használjon mindig alkalmas védőeszközt az ellenség változó támadó modorával szemben.

Hatalmas légiharc az északi német partvidék felett

Berlinből jelenti az MTI: Mint a Német Távirati Iroda értesül, szerdán kora délután egy ellenséges bombázóköteték hatolt Németország északi tengerpartvidéke felé. Német vadászpilóták szálltak fel fogdaltásukra és harcra kényszerítették őket melőtt a partot elérték. A súlyos légiharcok lefolyásáról részletek még nem állanak rendelkezésre. A német Fokewulf és Messerschmidt vadászoknak sikerült szétszórniuk a támadó kötelékeket. Megfigyelték, hogy több négymotoros bombázó lezuhant.

711 ember veszítette életét a ruhr-vidéki völgyzárógátak bombázásakor

Berlinből jelenti a DNB: Illetékes német helyen közlik tájékoztatásul: Legutóbbi megállapítások szerint a völgyzárógátak bombázása következtében 370 ember meghalt, 36 eltűnt.

BERLIN, május 20. (MTI.) A völgyzárógátak ellen intézett támadás következtében — mint a Német Távirati Iroda értesül — 370 német alatti-való halt meg, ezenkívül életét veszítette még 341 különféle nemzetiségű

hadifogoly. A lezúduló víztömegek következtében okozott gazdasági kár szerencsére nem olyan nagymértékű,

Rommá bombázták a szardíniai Algerot

Sassariból jelenti a Stefani: Az ellenséges légierőnek a szardíniai Algéro városka ellen intézett légitámadásáról a következő részleteket közlik:

A támadás kizárólag lakónegy-

mint gondolták. E károk kiegyenlítésére megtették a kellő intézkedéseket.

dekre szorítkozott. Az ellenséges repülők — jöllehet a tiszta holdfény kedvezett nekik — igen sok világító rakétát dobtak le a célok felderítésére. Ezek a célok a következők voltak: a történelmi nevezetességű szé-

FINN HIVATALOS

Helsinkiből jelenti a DNB: A május 19-i finn hadijelentés közli: A szárazföldi arcvonalakon nem történt jelentősebb esemény. Vadászpilótáink a Finn-öböl felett saját veszteség nélkül lelőttek két repülőgépet.

LÉGIRIADÓ BUKARESTBEN

BUKAREST, május 20. (MTI.) Kedden este 9 óra 23 perctől 10 óráig Bukarestben légiriadó volt.

HAT PERCIG TARTOTT AZ ALSÓHÁZ TITKOS ÜLÉSE

Londonból jelenti a Bud. Tud.: Az angol alsóház titkos ülése mindössze hat percig tartott. Közleményt is adtak ki a titkos ülésről, amely röviden csak annyit említ, hogy Eden külügyminiszter az alsóház tagjai előtt rendkívüli jelentőségű közléseket tett.

APÁCAKAT ÖLTEK MEG AZ ANGOL BOMBÁK REGGIO CALABRIÁBAN

Reggio Calabriából jelenti a Stefani-iroda: A legutóbbi légibombázás többek között megölt négy kongregációs nővert, amikor éppen azon voltak, hogy a gondjukra bízott leány növendékeket biztonságba helyezzék. Több gyermek ugyanakkor szintén meghalt.

A CSEH EMGIRÁNSOK A LENGYELEK KÁRÁRA AKARNAK ELŐNYÖKHÖZ JUTNI

Ankarából jelentik: Az itteni lengyel követséghez közelálló körökben nagy visszatetszést keltett a cseh menekült kormány miniszterelnökének politikája és washingtoni útja. Benest egyenesen azzal vádolják, hogy hátbatámadta a Sikorszki-kormányt és a szovjet kormány kedvéért felbontotta az 1942. évi januári cseh-lengyel szerződést. Ennek ellenértéként hír szerint egyezményt írtak alá a Kreml-vel és ebben ígéretet tettek arra, hogy az 1938-ban Csehszlovákiából Lengyelországnak juttatott területeket visszadják, ezenkívül Csehszlovákia Galícia felé nagy stratégiai határkiigazítást kap.

Amerikai diákok a lengyel gyermekekért

Buenos-Ayresből jelenti a DNB.: Sok északamerikai tanintézet diákjai kényvet intéztek Roosevelthez. Felszólítják az elnököt, járjon közben Sztalinnal a lengyel gyermekek érdekében. Lengyelország jövőjének záloga az ifjúság — írják a diákok. Mint értesültünk, 70.000 lengyel gyermek éhenhalt. Ezért kérjük az elnököt, érvényesítse befolyását Sztalinnal olyan irányban, hogy ezek a szerencsétlenek elhagyhassák a Szovjet-Uniót.

SZERENCSEK SZÁMOK. Az osztálysorsjáték mai húzásán 40.000 pengőt nyert az 53126, 10 ezer pengőt a 35586 és a 61084, egyezer pengőt a 16328 számú sorsjegy. Felelősség nélkül.

EGYETEM
MONGÓ

Lalabár
Kálmán,
Csontos
Gyula,
MályGerő,
Turay Ida,
Csikós
Rózi
és Mihályi.

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

Olaszország

A külföldi sajtó kommentárjait olvasva az afrikai hadjárat befejezése után előállott hadászati helyzetéről, az az érzésünk, hogy az Appenini-félsziget mindaddig a politikai és katonai érdeklődés előterében fog állni, amíg az angolszászok elhatározó lépésre szánják el magukat. Északafrikában az olaszok kiállták a próbát, mégpedig úgy, hogy megmentették a jegyzőkönyvet, mostani feladataik pedig még hatványozottabban igénybe veszik az olasz népfölismeret elszántságát és harci erejét. A kíméletlen erősségű angol-amerikai légi támadások egymásután bombázzák rommra a déli olasz városokat, mégha azoknak hadászati szempontból kevés jelentőségük van is, ezek a sorozatos bombázások sokkal inkább próbára teszik a lakosság idegét, mint az afrikai hadjárat során megszokott drámai hangú belletinok, hadijelentések.

Az olasz propaganda-szolgálat bizonyítékokat gyűjt arra nézve, hogy az angolok a nemzetközi joggal ellentétes eszközökkel és harcoknak és kizárólag a polgári lakosság pusztítására robbanó töltőanyagot, ajakruzt, pudingdobozt és egyéb csecse-becsét dobhatnak. A Popolo d'Italia képen mutat be egy Genovában ledobott robbanó ceruzát. Az olasz lap szerint az angolok az olasz lakosság megfélemlítésére ezekre a miniatűr pökökgyepekre mindig ráírják: *Made in Germany*.

Berlinben is egyre többen foglalkoznak Itália helyzetével és legújabbban a következőket jelentették ki: *Olaszország ebben a pillanatban az idegháború gyújtópontjában áll.* Az angolok és amerikaiak szeretnék tünéztől sikkereiket a legvégsőkig kiaknázni. Ami az angolszász táborban most véglegmeg, semmi más — mondják Berlinben —, mint arra irányuló kísérlet, hogy a háromévi rendkívül heves harcok árán kivívott északafrikai sikereket a propaganda és a politika terén olyan mértékben gyümölcsösítsék, hogy ezáltal Európában minden további erőfeszítés feleslegessé váljék, illetve a lehető legcsekélyebb áldozatokba kerüljön.

Németország magatartását Olaszország iránt talán legjobban a következőképpen jellemezhetjük: *Németország érdeke a Földközi-tenger partvidékén a változott helyzet után sem változott.*

A japán-szovjet viszony

A figyelmes újságolvasónak feltűnt, hogy a második világháború kitörése óta az addig borotvaellen táncoló japán-szovjet viszony nem csapott át még, bár látszólagos nézeteltérésekbe sem, sőt a háborús fejlemények kiterjedésével párhuzamosan a szívféliséget megközelítő kapcsolatokat építették ki a tokiói és a moszkvai vezetők. Erre vallott az az egyezmény is, amelyet a tavaly Kujbisevben kötött meg a szovjetunió japán nagykövete Molotovval és amelyben a Sachalin-tengeri halászati kérdéseket rendezték. A diplomáciai viszony korrektségének indítókaival azonban mindkét fél tisztában volt és tisztában van, de Japán és a Szovjetunió érdeke azt parancsolja, hogy erőiket ne osszák meg két fronton s mind a két államnak legtöbbet használja, ha semleges magatartást tanúsítanak egymással szemben, mert annak megsértése azonnali bonyodalmakra vezetne.

A japán-szovjet kérdés marad ennek a háborúnak az enigmája. Amikor Moszkva és Tokió közül valamelyik elérkeztetnek látja az időt az eddigi korrekt, de hideg diplomáciai kapcsolatok beszüntetésére és követeléseket támaszt a másik féllel szemben, hiszen követelni való amúgy is van, a háború talán akkor érkezik el döntő stádiumához.

A washingtoni értekezlet megkezdése óta ez a probléma is foglalkoztatja a semleges megfigyelőket és ezzel kapcsolatban a Journal de Genève diplomáciai szerkesztője kifejti azt a véleményét, hogy az angolszász propaganda igényesíti *Ázsiában azt a látszatot kelteti, mintha az Egyesült Államok és Anglia a Csendes-óceánra, illetve a Távolkeletre szándékoznának áttenni támadásuk súlypontját, másfelől Európában azt a hírt terjesztik, hogy közvetlen küszöbön áll az angolszász táma-*

dás az európai földrész ellen. Ha az angolszászok valóban a Távolkeleten kezdenéneveznek átfogó hadműveleteket — vélekedik a Journal de Genève külpolitikai szerkesztője —, Churchill és Roosevelt Sztalinnak is nagy feladatokat szántak. Ugyisintén a háromoldalú egyezmény európai tagállamai is reményeket fűznek Japán hadterveire, amelyek a keletázsiai partvidék északi részére is kiterjedhetnek és ezáltal Európa első frontjára nehezedő súlyos nyomást megenyhítenék.

Távolkelet vagy Európa?

Lord Straborough angol képviselő egy argentin lapban cikket írt. Cikkében megállapítja, hogy a szövetségesek többé nem folytatnának elodázó háborút. Hadászati okokból feltétlenül meg kell akadályozni, hogy a japánok meghódítsák Indiát. A multévi angolszász támadás Akyab ellen megheiusult és Japán megint India kapuján kopogtat. A japánok bizonyosan megkísérik majd, hogy Burma északi részén betörjenek Assam indiai tartományba. Ugyancsak fenyegető Csungking-kina jelenlegi helyzete is. Az angol képviselő

Vasárnap nagyválasztmányi értekezletet tart Nagyszalonán az Erdélyi Párt

NAGYVÁRAD, május 20. (Az Ellenzék tudósítójától.) Az Erdélyi Párt nagyszalonai tagozatának elnöksége, mint ismeretes, nemrégiben elhatározta, hogy nagy választmányi értekezletet hív össze, amelyre meghívja a párt országos elnökét, gróf Teleki Bélát is. A nagyválasztmányi értekezlet május 23-án, vasárnap lesz. A párt országos elnökén kívül a központ részéről László De-

vélménye szerint Csangkajseknek nincs elegendő fegyvere, se élelmiszere és nem tud helytállni a japán hadműveletekkel szemben. Csangkajsekre azonban a szövetségeseknek feltétlenül szükségük van, mert Csungking fontos bázis és a szövetségesek jövő hadműveletei számára kiindulópontul szolgálhat. A szövetségeseknek a háborút az egész világot átfogó szempontok szerint kell vezetniük.

Az Egyesült Államokban egyébként óráról-órára terjed az a felfogás, hogy a szövetségesek túlságosan lekötik magukat az európai invázió terveivel. A régi elszigetelődési politika hívei azzal érvelnek, hogy a casablancai értekezlet után hadászati szempontból olyan kérdések merültek fel, amelyek a hadvezetés eddigi terveinek megváltoztatását teszik szükségessé.

A washingtoni tárgyalások katonai részének titokban tartását az angolszász vezetők idegtámadásnak szánták a tengely és Japán ellen; mind a kettőt az elé a hit elé állítják, hogy egyaránt fenyegeti őket az angol-amerikai offenzíva. A mostani zűrzavarra csak akkor derül fény, ha Churchill és Roosevelt megbeszélései végetérnek s a megbeszélések katonai műveletekben csúcsosodnak ki.

NAGY JÓZSEF.

14 napi fogházat kapott, mert nem fizette huszforgalmi adót

KOLOZSVÁR, május 20. Molnár Bálint kolozsvári hentesmester ügyét tárgyalta szerdán a törvényszék büntető hármastanácsa. Molnár Bálint az utóbbi időben többször is szerepelt a bíróság előtt. Ismeretes, hogy a múlt év tavaszán leleplezett ugrynevezett „feketevágási” ügy miatt súlyosan elítélte a törvényszék. Majd az uzorabírói ítéleten kívül „honvédelmi büntetést” miatt is kéthónapi fogházat kapott, mivel a feketevágásból származó 131 darab sertésbőr kötelező beszolgáltatását elmulasztotta. Ez előzmények után most legutóbb adócsalás vétsége miatt vonták felelősségre a hatóságok Molnár Bálintot. Megállapították ugyanis, hogy a „feketén” eladott árúért sem fizetett huszforgalmi adót.

A szerdai tárgyaláson a vádlott hentesmester azzal védekezett, hogy annakidején azért nem fizette be a huszforgalmi adót, mert félt, hogy az adó leróvással leleplezte volna üzletemeit. A törvényszék Szabó András dr. elnöklésével tárgyaló büntető hármastanácsa a vád és védelem meghallgatása után tizenöt napi fogházra és 1187 pengő pénzbüntetésre ítélte a hentesmestert.

Meg akarta vesztegetni a határőröket — egyhónapi fogházra ítélték

KOLOZSVÁR, május 20. Érdekes háttérű ügyet tárgyal szerdán a törvényszék büntető hármastanácsa. Szenczer József tanácselnök elnöklésével. Az ügy előzményei a következők:

Jepure Jánosné Triff Lukrécia, a délerdélyi Csurla községbeli lakos néhány héttel ezelőtt minden hivatalos irat és engedély nélkül átvitt a határon. A többgyermekes asszony ugyanis azt hallotta odaát, hogy Kolozsváron könnyebben és jutányosabban hozzájuthat több fontos közszükségleti cikkhez. Ezért ének idején átlópódozott a határmenti faluból magyar területre, be is jött a városba, s miután megvásárolta a szükséges holmikat, késő este ismét nekivágott a határnak, hogy hazatérjen. Magával vitte a Kolozsváron beszerzett fehérműveket, festékárut és gyermekjátékokat. A határon azonban a magyar járőr elfogta és Jepurené ekkor a nála lévő 15 pengőt felajánlotta az őrsparancsnoknak, hogy engedje utjára. A határőrség jegyzőkönyvet vett fel az ügyről és Jepure Jánosné ellen megindították az eljárást.

A szerdán délelőtt megtartott érdemi tárgyaláson a törvényszék büntető hármastanácsa tiltott határátlépés és vesztegetés vétség miatt, a vád és védelem meghallgatása után egyhónapi fogházra ítélte a vádlott asszonyt és egyben a büntelként lefoglalt 15 pengő elkobzását is elrendelte. Az ítélet kimondja indokolásában, hogy a büntetés kiszabásánál a bíróság enyhítő körülménynek tekintette, hogy a vádlott balkáni, romlott közállapothoz volt szokva, amely egyes államokban természetesen teszi, hogy hatósági eljárások alól egyesek pénzbeli vesztegetéssel, ugynevezett bakisssal szabaduljanak. Az ítéletben úgy a vád, mint a védelem megnyugodott és így az ítélet.

Fksz. 2279—1943. Pk. 25254—1943. ÁRVERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT. Gazdák Takarékpénztára Rt. felsz. alatti cég javára 81.92 P. és jár. erejéig foganatosított ki-elégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 1466.66 P. becsértékű ingókra az árverést elrendelem és ennek határidejét 1943. június 17. napjának 14 órájára tűzöm ki Magyarviszára. Elárverezek: lovat, bivalyteheneket, szekeret, sertést készpénzfizetés mellett, legalább a becsérték kétharmad részéért. Kolozsvár, 1943. május 14. Szabó Albert kir. bír. végrehajtó.

A kultuszminiszter nyitotta meg a balatonfüredi orvoshetet

BALATONFÜRED, május 20. (M. T. I.) Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szerdán délután Balatonfüredre érkezett. A gyógyépület nagyertermében Schmidt Ferenc dr. egyetemi címzetes rendkívüli tanár tartott előadást. Üdvözölte a minisztert, majd Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát mondott beszédet. Kifejtette, hogy a miniszter idejével a Balatonnak, mint kultúrtenyezőnek adózott és értékelté az orvosok nehéz munkáját.

— A magyar művelődés hivatalos körének mindig ünnep a balatonfüredi orvoshet megnyitása — mondotta a kultuszminiszter beszédében egyebek között, ahol találkozhat a művelődés élharcosainak előkelő csoportjával. A mai orvostudományt a közösségi érzés eszméi alakítják és kell hogy alakítsák. Az orvostudomány ma individuális jellegű gyógy-

kezelés mellett — ami időnkint az orvosi működést kizárólag jellemezte — elsősorban a nemzettest, a népetest egészségének érdekét jelentő védelmezését, megelőzést tűzte ki feladatául. A magyar állam büszkén vallhatja, hogy e tekintetben a közművelt évek alatt nagy lépésekkel haladt előre. A balatonfüredi orvoshet az orvostudomány szempontjából és áldásos kihatásaival alig becsülhető fel. Ezen az orvosheten a magyar orvostörténelem ezeréves hagyományai találtak szerves folytatásra és a kolostori orvostudományt képviselt régi becés szerzetesek sok emberi nyomorúságot és szenvedést enyhített keze így kapcsolódik össze napjaink modern klinikusainak kezével.

A zsufolásig megtelt nagyterem hallgatósága lelkes tapssal fogadta a miniszter beszédét.

Meggyilkolta feleségét, önként jelentkezett, majd a fogházban felakasztotta magát

KECSKEMET, május 20. (FTI.) Izsák Sándor 38 éves földműves önként jelentkezett az izzáki csendőrsőnél és bejelentette, hogy meggyilkolta feleségét. A kihallgatás során elmondotta, hogy tavasz óta több alkalommal a háztartásban olyan dolgokat észlelt, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy a felesége meg akarja őt mérgezni. A legutóbbi ha-

sonló eset után elhatározta, hogy feleségét megöli. A gyilkosságot konyhakéssel követte el. Izsákot letartóztatták. A hétfőre virradó éjszaka Izsák Sándort a fogház cellájában zsebkendőjével felakasztva találták. Még élt, amikor a fogházőr levágta, de már nem lehetett rajta segíteni.

Végh József riportja:

A nagybányai polgármesterváltozás „kulisszatitkai“

Vádak, amelyeket a tények és eredmények megcáfolnak

NAGYBÁNYA, május 20. (Az Ellenzék kiküldött munkatársától.) Minden váratlan esemény a legkülönbözőbb találgatásokra ad alkalmat. Erthető tehát, hogy Nagybanán azonnal megindult a szöbeszéd, hogy vajon mi okozta dr. Szabó Miklós polgármester leváltását. Kulisszatitkokról beszélnek a városban. Különböző mendemondák terjengnek, amelyekkel azonban szembe kell nézni, ha a tényeket tisztázni akarjuk. Pedig fontos, hogy olyan városban, ahol tízezres munkástömeg él, tökéletes legyen a magyarság egysége. Ehelyett az a helyzet, hogy Nagybanán a politikai pártviszályok napirenden vannak. Eddig abban egyetértettek a pártok, hogy a polgármester személye mindenben alkalmas a városvezetésre. Nem lehet tehát azt állítani, hogy a tömegben ellenséges hangulat uralkodott volna a polgármesterrel szem-

ben. Minden közéleti személyiségnél vannak ellenségei. Szabó Miklós dr.-nak is voltak ellenlábai, akik úgy érezték: háttérbe vannak szorítva a polgármester működése miatt. Ezeknek az ellenfeleknek egyrésze a román uralom alatt is szerepet vitt a város politikai életében, sőt olyanok is akadtak közöttük, akiket igazoló eljárás alá vontak a román uralom alatti magatartásukért. Ezen a helyen nem az a célom, hogy a nagybányai politikai viszálykodás részleteire kitérjek. Éppen a nagybányai közhangulat érdekében szükséges azonban, hogy foglalkozunk azokkal a „vádakkal“, amelyeket a polgármesterrel szemben felhoztak, mert az egészséges közhangulat kialakításához csak a valóság megállapításával tudunk eljutni. Mindkét álláspont meghallgatásával összefoglalom tehát a nagybányai polgármesterváltozás „kulisszatitkait“.

A sertéshizlalási szerződés

A közellátás kérdése országszerte gondot okoz városvezetőinknek. Lelkiismeretes polgármestereknek mindent el kell követni, hogy a gondjaira bízott polgárság létszükségleteit biztosítsa. Különösen a sertéshusellátás ütközik nehézségekbe és ezért a közellátásügyi minisztérium különleges rendeletekkel szabályozta az egyes városok sertéshizlalásának kérdését. Nagybanán várososa is kötött sertéshizlalási szerződést, amelyet a törvényhatósági bizottság november 29-én tartott rendkívüli közgyűlésén teljes egészében jóváhagyott és elfogadott. A sertéshizlalási szerződés ügyében tartott közgyűlés vasárnapra esett, az okiratokat viszont november 28-án, szombaton dátumozta az illetékes városi ügyosztály. A polgármester a közgyűlés után írta alá a szerződést, viszont vádként hozták fel ellene, hogy az egyik okiraton november 28-i dátum szerepelt. Kifogásolták, hogy a szerződésben négy és félézer juta-

lékot adtak az ügynököknek. Ehhez tudni kell, hogy a szerződésben három fél szerepel. Az egyik ügynök a város és a sertéshizlaló gazda között, a másik a sertéshizlaló és a MASZ között, ezért kellett kétszer két százalék az ügynököknek, félézer jutat pedig a hízalás tartama alatt az ellenőr kapott, aki azt ellenőrizte, hogy a gazdák a kiutalt mennyiségből hízalják-e a sertéseket.

A városvezetőség eljárását a közellátásügyi miniszter rendelete teljes mértékben igazolja. Az Állatkereskedelem című szaklapban a sertéshizlalásról közölt közellátásügyi miniszteri rendelet ugyanis engedélyt ad a százalék kiutalására. Megjegyzendő, hogy a százalékot amúgy sem a város, hanem a hentesek fizették.

A vádakkal szemben az volt a tény, hogy Nagybanán közellátását zavartalanul biztosították és a polgárságnak sem sertéshushiány miatt, sem zsírhiány miatt nem kellett panaszkodni.

Hogyan történtek a nagybányai építkezések?

A polgármester ellenfelei előszeretettel azt a hirt terjesztették Nagybanán, hogy Szabó Miklós dr. néhány benső barátjának befolyása alatt állott és a városi építkezések kiadásánál ezek tanácsára döntött. Tény az, hogy a polgármester több, az építkezésekkel kapcsolatos kérdéseken kikérte egyik régi barátjának, Füvessy László igazgatójának tanácsát. Meg kell azonban állapítani, hogy Nagybanán nincs megfelelő építkezési vállalkozó. A város lakossága megkésztettségű. Itt a lakáshiány sokkal nagyobb mértékű, mint más városban, aminek következtében nagyobb ütemben, sürgősen kellett megindítani az építkezéseket. Már az utolsó években is természetes szükség lett volna az építkezés megindulása. Mindez nem történhetett meg a nagybányai anyagihiány és a megfelelő vállalkozók hiánya miatt. A polgármester arra kérte Füvessy Lászlót, mint feltétlen megbízható szakembert, hogy többek között a levele stílusban építkezésével kapcsolatban ajánljon három-négy építési vállalkozót, akik a nagybányai építkezéseket lebonyolíthatnák. Tudta, hogy Füvessy mint építőanyagkereskedő a hivatásból kifolyóan ismerős az építési vállalkozók körében. Így került szóba Gill Miklós hadirokkant építési vállalkozó, aki a honvédelmi minisztérium részére is megrendeléseket szokott vállalni. Ez azonban csak akkor történt, amikor a városvezetőség már a két nagybányai helyi lapban, továbbá a szatmári lapban, a ko-

lozsvári Ellenzékben és Keleti Újságban, a budapesti Vállalkozók lapjában és még egy budapesti szaklapban versenytárgyalást hirdetett meg, amely eredménytelen maradt. A Gillnek kiadott felhívással egyidejűleg négy nagybányai vállalkozót is felhívtak ajánlattételre. Az ajánlatokat négyes bizottság bírálta el, amelynek jegyzőkönyvét a bizottság mind a négy tagja aláírta. Legolcsóbb a Gill Miklós ajánlata volt. Ezért a bizottság indokolt javaslata alapján a város Gillnek adta ki a munkálatokat, azonban az előiratokban nem szereplő és

a mérnöki javaslatokban sem szereplő szigorú feltételeket kötött ki Gill szerződésébe éppen a polgármester javaslatára.

Igy többek között belevették a szerződésbe, hogy pótmunkát csak abban az esetben számíthat fel, ha a vállalkozó előzetes írásbeli bejelentésére írásban kapja meg a megrendelést. Ez a kikötés nyilván mutatja, hogy a polgármester csak a város érdekeit tartotta szem előtt és semmi esetre sem kívánt az ilyenformán teljesen megkötött kezű vállalkozónak kedvezni.

A levele stílusban építésével kapcsolatban a polgármester személyes ellenfelei felhozták, hogy a vállalatbaadás napján 30.000 pengő előleget adott a vállalkozónak, amivel kamatmentes forgótőkéhez juttatta. Az iratok között azonban ott van a vállalkozó nyugtája, hogy nem előleget kapott, hanem a honvédelmi minisztérium utasításának megfelelően az építkezési, felszerelési és berendezési tárgyak megvásárlására vette fel az összeget.

Ezeket a berendezési tárgyakat be is szereztek és a helyszínrre szállították. Miután a 30.000 pengő nem volt elegendő ezeknek a berendezési tárgyaknak kifizetésére, hanem a számla beérkezése után még a különbözetet is ki kellett fizetni, ez a legbeszédesebben mutatja, hogy a 30.000 pengő nem a vállalkozó felhasználására szolgált, hanem az építkezéstől függetlenül, a felszerelési és berendezési tárgyakra.

Az árok-övéhelyeket ez év tavaszán ugyancsak azért adták Gill Miklósnak, mert az ajánlata a legolcsóbb volt és a sürgős munkának a megrendelés idejére való elvégzése nála sokkal inkább biztosítottak látszott, mint azoknál a kis vállalkozóknál, akiknek munkája a helybéli nagyzemek szomorú tapasztalatai alap-

ján sok kifogás alá esett. Ilyen előzmények után a közbiztonsági szempontból sürgős építkezéseket nem lehetett a kisvállalkozókra bízni és az azóta elkészült árok-övéhelyek szembevetésénél jobb az eddigiekénél.

Vád, amely magától megdőlt

A polgármesterváltozással kapcsolatban dr. Szabó Miklós személyes ellenfelei előszeretettel hozzák fel, hogy 1500 köbméter búkk-rönkfát a város a polgármester utasítására kedvezményes áron adott el. Ezzel kapcsolatban magához a polgármesterhez intéztem kérdést, hogy mi igaz a városban terjesztett szöbeszéd-ről. Dr. Szabó Miklós polgármester kérdésére a következőket mondotta:

— Mielőtt elfoglaltam volna a nagybányai polgármesteri széket, csak tűzifára adták el az erdőben tőn álló fát, amiből a városnak mérhetetlen kára volt. Azonnal bevezettem azt a rendszert, hogy különbséget kell tenni a rönknek alkalmas fa és a tűzifa között, ami önként értetődően növeli a város bevételeit. Ezt a jövedelmet azzal is fokozni akartam, hogy ne a vevő legyen a kitermelő, hanem a város, amivel biztosítani tudom, hogy tényleg olyan állapotban adjuk el a fát, ami a hatóságnak is megfelel és nem kényszerülök arra, hogy a vevő megítélése szerint bíráljuk el a fát és az általa esetleg döntés közben okozott minőségi különbséget most már a város részére biztosítjuk. Ezért tértünk át ezidén a rönktermelésre. Hogy ez mennyire kifizetődött, azt legjobban bizonyítja, hogy a múltévi négy pótköltségvetés fedezetét ez a különbség adta.

— A rönkeladásnál a kormányrendeletben megállapított maximális árak következtében vita sem lehet, mert a mérték és osztályra pontosan megvannak az árak. Ez azért is a legbiztosabb, ami egy közület bevételeinél az összes szereplők szempontjából a legbiztosabb. A rönkeladás így maximális árak mellett a versenytárgyalást is fölöslegessé teszi, mert versenytárgyaláson sem lehet nagyobb árat elérni a maximális áránál. Ezek szerint tehát a rönkeladás biztosítja a leg-

A városvezetőség elfogulatlanságára a legjobban jellemző, hogy az egyik festőműteremnél a Gill ajánlatával szemben helybéli vállalkozónak adták a munkát, annak ellenére, hogy eredetileg a Gill ajánlata volt kedvezőbb és csak az ajánlatok felmondása után a vállalkozóhoz feltett kérdésre vállalta a helybéli vállalkozó azonos feltételek mellett a megrendelést. A budapesti vállalkozó bekapcsolása nem jelentette azonban azt, hogy a nagybányai kisiparosokat károsodás éri. A nagybányai építőiparosokat mindenben belevonták a munkába, csupán a fővállalkozó és irányító volt a budapesti hadirokkant építész.

jobban a város bevételeit és kizárja a visszaélést. Lehetővé teszi továbbá a vevő megválogatását. Amióta a város élelmezése a háborús nehézségek következtében nemcsak gondot okoz, hanem amint a múlt év üres piaca mutatta, erős kézzel kell belenyulni irányításába, összekapcsoltam a város élelmezését a rönkeladással s a múlt év őszétől csak annak adtam el rönkfát, aki a város élelmezését számbavehető mennyiséggel elősegítette. Ezzel elértem azt, hogy a város a maximális ár mellett megkapta az ezen a vidéken termelés alá nem eső élelmiszereket oly mértékben, hogy a város ezévi élelmiszereellátása meghaladja a múltévét. Ezt minden nagybányai háziasszony és huzamosabban ittartózkodó vendég igazolhatja, holott kétségtelen tény, hogy ebben az évben országszerte nehezebb volt a közellátás, mint a múltban.

A polgármesteri nyilatkozathoz nincs sok hozzáfűzni való. Nemcsak, hogy magától megdőlt ezek után a rönkeladással kapcsolatban felhozott vád, hanem éppen azt igazolja, hogy a városnak felbecsülhetetlen hasznót hozott az új rendszer.

Igy néznek ki tehát a valóságban a nagybányai polgármesterváltozás kulisszatitkai. Közérdeknek tartottam, hogy ismeressem az állítólagos vádakat, mert a szöbeszédnek akkor lehet leginkább elejét venni, ha a tényeket felsorakoztatjuk. Nagybanán közvéleménye ezek után tehát teljesen kizártnak tartja, hogy a polgármester ellen felhozott bármely vádnak súlya lett volna az illetékes ténnyel szembe. A személyi változást más okokra vezeti vissza. A nagybányai polgármesterváltozás kérdése még nincs lezárva és a belügyminisztérium bizonyára meghallgatja ebben a kérdésben az illetékesek véleményét.

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter az iskolán kívüli népművelés feladatairól

BUDAPEST, május 20. Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a balatonkenesei országos népművelési értekezleten nyilatkozott az iskolán kívüli népművelés feladatairól.

A miniszter többek között ezt mondotta:

— Az iskolán kívüli népművelést fontosnak és nagyjelentőségűnek tartom. Igen nagy szükség van erre a munkára és igen nagy feladatok várnak ránk ezen a téren. A kultúra nemzetfenntartó erő. A nemzetnevelés munkája ma megnövekedett. Az állampolgárok nevelése az állam és a társadalom közös feladata. Országok sorsát, fennmaradását nemcsak a fegyveres erő dönti el, hanem az állampolgároknak érzülete, lelke, kultúrája.

— Nemzetünket a magyar kultúra erején tartotta fenn a trianoni katasztrófa után és erre az erőre kell támaszkodnunk jövőnk továbbépítésében is. Tervszerű nemzetnevelő munkára van tehát szükségünk, ha Európa népei között méltó helyet akarunk biztosítani a magyarság számára.

— Az iskolán kívüli népművelésnek kötelessége, hogy az iskolák munkáját folytassa és kiegészítse. Ez a kötelességűdött több művelődési alkalmat teremt és ezzel emeli a nemzet művelődési színvonalát, az állampolgári szellem megerősítését és a nemzeti szellem kialakulását. A népművelés feladata és lényege nem lehet más, mint a nemzeti eszmények és a nemzeti öntudat fejlesztése révén a nemzeti egység tervszerű munkálása.

— Nem akarjuk a társadalmat, még kevésbé az egyházakat kizárni a népművelő munkából, ellenkezőleg, segítőkészségüket kérjük, de fenntartjuk magunknak a jogot, hogy a népművelés egységes szellemet örködhessünk, mert elsőrendű nemzeti érdekek köteleznek erre. A népművelés belső fejlesztése érdekében olyan intézkedéseket kell tennünk, amelyek lehetővé teszik, hogy a

népművelés tudatos, tervszerű munkává mélyüljön. Itt elsősorban a népfőiskolák, a munkásiskolák és a munkás főiskolák rendszeresítésére, a faluvezetők képzésére, a népkönyvtárak fejlesztésére és a magyar falu életének, népének tanulmányozására gondolok. A népművelés nemcsak azt jelenti, hogy mi, a magyar értelmiség, a magunk műveltségét átadjuk a népnek. Mert mi is sokat tanulhatunk a néptől és nemcsak ők tőlünk. A népművelésnek meg kell ismernie a nép kulturális igényét és vissza kell vezetnie a sokszor tévútra sodort népet ősi, eredeti kultúrájához. A magyar jövő útja, szolgálata kötelez bennünket arra, hogy minden magyar értéket fokozzunk, amennyire csak tőlünk telik, hogy azt minden magyarral megismerjessük. A magyarság lelki egysége és minden magyar érték megbecsülése, a magyar jövő legfőbb és legbiztosabb vára — fejezte be beszédét a kultuszminiszter.

Finn tudósok a Kormányzónál

BUDAPEST, május 20. A kormányzó szerdán délelőtt fogadta a Budapesten időző finn kulturális küldöttség tagjait. Hikkanen egyetemi tanár magyar nyelven mondott üdvözlő szavai után Aarne Vuorima budapesti finn követ és meghatalmazott miniszter bemutatatta a küldöttség tagjait, akikkel a kormányzó hosszasan és szívélyesen elbeszélgetett.

A finn kulturális bizottság szerdán megtekintette a budapesti gyógyfürdőket. A kórséta befejeztével a budapesti gyógy- és fürdőhelyi bizottság elnöke, Karafiáth Jenő dr. m. kir. titkos tanácsos a Margitszigeten egyszerű ebédnél látta vendégül a bizottságot.

Mozgófényképek nélkülözhetetlen segédkönyve:

A filmtechnika kézikönyve

Irta Székely Sándor okl. gépészmérnök. Harmadik átdolgozott kiadás. Kb. 300 oldal 98 ábrával.

Ára 7 pengő.

Kapható az

„Ellenzék“ könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védre utánvétellel azonnal szállítjuk.

HIREK

Két világhírű német táncosnő
Kolozsváron

Az egész világon, ahol porcellánkedvelők élnek, ismerik a Rosenthal porcellángyár gyönyörű figuráját, a „Kaiserwalzer”-t. A kis hímneműkhez annakidején Hedy és Margot Höpfer állított modelt.

A Höpfer-testvérek ragyogó tánctechnikája hosszú évek kemény munkájának eredménye, amely azonban sohasem lett öncélú, hanem mindig táncművészeti alkotásuk alapelveül szolgált. Dr. Erich Vaentin, a Völkischer Beobachterben művésztükről többek között a következőket írja: „Simulakrona elegancia, bizarr, groteszk, kedves humor, báj és szépen ívelő vonalak a szemek és kezek járáka, a sudár testek mozdulatainak ez aláfestése adja együttesen a két nővér táncművészetének képét.” Az esztétikai szépség játékos öröme fogja el az embert, ha a két életvidám ifjú testet táncolni látja, akár ha Max és Moritz csinjeit mutatják be. Straus „Kaiserwalzer”-ét interpretálják, vagy bübajos táncot lejtenek Chopin dallamaira.

A Höpfer-nővérek május 22-én a Színházban tartják meg táncelőadásukat. Varázslatos művészetük ismeretében bizonyosak vagyunk afelől, hogy meg fogják hódítani Kolozsvár közönségét.

MEGKEZDTE ÜLÉSEZÉSEIT A MAGYARHONI REFORMÁTUSOK EGYETEMES KONVENTJE. A magyarhoni reformátusok legfőbb egyházi hatósága, az egyetemes Konvent, szerdán kezdte meg ezévi ülését. Ravasz László dr. dunameléki református püspök imája után Balogh Jenő főgondnok, a Konvent világi elnöke megnyitóbeszédében üdvözölte a Konventben püspöki minőségében először megjelent Győry Elemér püspököt és az új konventi tagokat.

GELEY JÓZSEF ELŐADÁSA NAGYVÁRADON. Geley József dr. kolozsvári egyetemi tanár a természettudományok iránt érdeklődők meghívására Nagyváradra érkezik és természettudományi és lélektani vonatkozású vetítettképes előadást rendez. Az előadás május 21-én, pénteken este 6 órakor lesz a városháza dísztermében. „Az élő szervezet összhangja” címmel. Az előadás iránt város-szerte élénk érdeklődés nyilvánul meg, különösen az értelmiségi osztályok körében.

A város részletes tájékoztatót ad az új
légvédelmi rendelkezésekről

A Budapesti Közlönyben megjelent két légtáncművészeti rendelettel kapcsolatosan közli Kolozsvár város illetékes ügyosztálya az alábbiakat:

A rendeletek homokbeszerzést és a padlástermekben lévő faválaszfalak eltávolítását írják elő. A polgármesteri hivatal illetékes ügyosztálya a közeli napokban az érdekelteket részletesen tájékoztatja falragaszokon és az újságok útján a tennivalókról. Ezekhez a kiadott rendelkezésekhez mindenki szigorúan ragaszkodjék. A falragaszok, illetve hirdetések közzétételéig főlösleges azonban bárkinek is az illetékes hatósághoz fordulni. Mindenki várja be tehát a tájékoztató rendelkezéseket.

* MEGHÍVÓ. A „Lady” Körtartó és Konfektóüzem Részvénytársaság Kolozsváron, Zápolya-utca 12. szám alatt 1943. évi június hó 2-án délután 7 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a részvényesek azzal hivatnak meg, hogy részvényeik a vállalat pénztáránál 3 nappal előbb letétbe helyezendők. Tárgysorozat: 1. Az alaptőkének 40.000 pengőről 80.000 pengőre felemelése 1000 darab egyenként 40 pengő névértékű új részvény kibocsátásával és ezzel kapcsolatban az alapszabály megfelelő módosítása. 2. Az alapszabályok teljes átszövegezése a magyar jogszabályoknak megfelelően, ennek során a fejezetek és paragrafusok átszámozása. 3. Indítványok. Kolozsvár, 1943. évi május hó 18-án. Az igazgatóság.

Egy régen várt
könyvujdonság

55 pasziánsz
játék

A legerdekesebb kártya-türelmijékek gyűjteménye. — Szerkesztette: Ladányi Lóránt

Ára 4 pengő.

Kaphatók az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9.
Vid. kre utánvétel is azonnal.
küldük.

ÚJ POSTAÜGYNÖKSÉG. A postaigazgatóság a Maros-Torda vármegye nyaradszeredai járásához tartozó Jobbágyfalva községben postaigynökséget nyitott, amelynek kézbesítő köré kiterjed Csikfalva, Jobbágyfalva és Nyaradszeredamarton községekre.

MEGSZÜNTETIK A ZSIDÓ HITELTUDÓSÍTÓ IRODAKAT. A 36 tagú országos bizottság szerdán délelőtt a minisztérium rendeletét tárgyalta az 1929. évi XIX. tc. hatálya alá nem eső mintagyűjtés szabályozásáról, valamint a minisztérium rendelettervezetét a hitelhírszolgáltatási és a hiteltudósítási ipar gyakorlására zsidók részére kiadott ipar engedélyek megszüntetéséről. A bizottság a rendeletet, illetve a rendelettervezetet részleteiben elfogadta. (MTI.)

Rendelet az iskolai tanítások befejezéséről

BUDAPEST, május 20. A hivatalos lap május 20-i, csütörtöki száma közli a válás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét, amelynek értelmében középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban és iskolai jellegű tanfolyamokon és népiiskolákban tekintet nélkül az iskola jellegére, vagy annak fenntartójára, az 1942—43. iskolai évben az utolsó tanítási nap június 2. A középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban és iskolai jellegű tanfolyamokon az évvégi összefoglalásokat, illetőleg vizsgálatokat június 4-én, 5-én, 7-én és 8-ik napján, szükségesség esetében délelőtt és délután is, a középiskolákban pedig az évvégi vizsgákat június 4., 5., 7-ik napján kell

MEGKEZDTE ÜLÉSEZÉSEIT A MAGYARHONI REFORMÁTUSOK EGYETEMES KONVENTJE. A magyarhoni reformátusok legfőbb egyházi hatósága, az egyetemes Konvent, szerdán kezdte meg ezévi ülését. Ravasz László dr. dunameléki református püspök imája után Balogh Jenő főgondnok, a Konvent világi elnöke megnyitóbeszédében üdvözölte a Konventben püspöki minőségében először megjelent Győry Elemér püspököt és az új konventi tagokat.

GELEY JÓZSEF ELŐADÁSA NAGYVÁRADON. Geley József dr. kolozsvári egyetemi tanár a természettudományok iránt érdeklődők meghívására Nagyváradra érkezik és természettudományi és lélektani vonatkozású vetítettképes előadást rendez. Az előadás május 21-én, pénteken este 6 órakor lesz a városháza dísztermében. „Az élő szervezet összhangja” címmel. Az előadás iránt város-szerte élénk érdeklődés nyilvánul meg, különösen az értelmiségi osztályok körében.

A város részletes tájékoztatót ad az új
légvédelmi rendelkezésekről

A Budapesti Közlönyben megjelent két légtáncművészeti rendelettel kapcsolatosan közli Kolozsvár város illetékes ügyosztálya az alábbiakat:

A rendeletek homokbeszerzést és a padlástermekben lévő faválaszfalak eltávolítását írják elő. A polgármesteri hivatal illetékes ügyosztálya a közeli napokban az érdekelteket részletesen tájékoztatja falragaszokon és az újságok útján a tennivalókról. Ezekhez a kiadott rendelkezésekhez mindenki szigorúan ragaszkodjék. A falragaszok, illetve hirdetések közzétételéig főlösleges azonban bárkinek is az illetékes hatósághoz fordulni. Mindenki várja be tehát a tájékoztató rendelkezéseket.

* MEGHÍVÓ. A „Lady” Körtartó és Konfektóüzem Részvénytársaság Kolozsváron, Zápolya-utca 12. szám alatt 1943. évi június hó 2-án délután 7 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a részvényesek azzal hivatnak meg, hogy részvényeik a vállalat pénztáránál 3 nappal előbb letétbe helyezendők. Tárgysorozat: 1. Az alaptőkének 40.000 pengőről 80.000 pengőre felemelése 1000 darab egyenként 40 pengő névértékű új részvény kibocsátásával és ezzel kapcsolatban az alapszabály megfelelő módosítása. 2. Az alapszabályok teljes átszövegezése a magyar jogszabályoknak megfelelően, ennek során a fejezetek és paragrafusok átszámozása. 3. Indítványok. Kolozsvár, 1943. évi május hó 18-án. Az igazgatóság.

* MEGHÍVÓ. A „Fadellátó” Gumi- és Textilárúgyár Részvénytársaság Kolozsváron, Zápolya-utca 12. szám alatt 1943. évi június hó 2-án délután 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a részvényesek azzal hivatnak meg, hogy részvényeik a vállalat pénztáránál 3 nappal előbb letétbe helyezendők. Tárgysorozat: 1. Az alaptőkének 60.000 pengőről 100.000 pengőre felemelése 1000 darab egyenként 40 pengő névértékű új részvény kibocsátásával és ezzel kapcsolatban az alapszabály megfelelő módosítása. 2. Az alapszabályok teljes átszövegezése a magyar jogszabályoknak megfelelően, ennek során a fejezetek és paragrafusok átszámozása. 3. Indítványok. Kolozsvár, 1943. évi május hó 18-án. Az igazgatóság.

AZ ERDELYI MUZEUM-EGYESÜLET Orvostudományi Szakosztálya május 20-án, csütörtökön délután 6 órakor az új klinika (Mikó-utca 4.) előadótermében tudományos szakülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Darabos László (Börklinika és Kolozsvár város egészségvédelmi szolgálata): A házasság előtti vizsgálatok első éve Kolozsvárott a nemibetegségek elleni küzdelemben. 2. Dr. Benedek József (AM. kórtani int.): A száj- és torokterület normális laktériumflórájáról egérkísérletek alapján. 3. Dr. Céher Ferenc (Belgyógy. diagn. klin.): A máj elégtelenségek nikotinsav-amid kezelése

AZ ORSZÁGOS HADIGONDOZÓ SZÖVETSÉG (Budapest, IV. Kecskeméti-utca 10.) felkéri mindazokat a budapesti hadiövezeteket, akik férjeik bősihalálát, vagy eltűnését bármely módon igazolni tudják, hogy saját érdekükben délelőtt 10—12 óra között jelenjenek meg a szervezet hivatali helyiségében.

NAGYVÁRADON TILOS AZ UTCÁN ELEMISZERT VÁSÁROLNI. Nagyváradai tudósítónk jelenti: A polgármester szigorú rendeletei adott ki, amelyben megtiltja a város lakosságának, hogy a piacokon kívül máshol, különösen nyílt utcákon és a vásárosompoknál élelmiszert vásároljon. Tilos az eladóknak a vásárosomp előtt vagy az utcákon való megállítása, illetve feltartóztatása, aki a rendelet ellen vét, kihágást követ el és szigorúan megbüntetik.

megtartani. Az iskolai évváróünnepély és a testnevelési bemutató elmarad. A bizonyítvány kiosztásának napja középiskolákban, középfokú iskolákban és szakiskolákban és iskolai jellegű tanfolyamokon június 11., népiiskolákban pedig június 9. Az 1943—44. iskolai évre szóló beiratásokat középiskolákban, középfokú iskolákban, szakiskolákban és iskolai jellegű tanfolyamokon június 12-én, népiiskolákban pedig június 10-én, 11-én és 12-én kell megtartani. A rendelet rendelkezései nem érinti az érettségi vizsgálatokat, a képesítő vizsgálatokat, a felsőipariskolai záróvizsgálatot és a magánvizsgálatokat (osztályozó vizsgák) idejét. (MTI.)

CSAPATZÁSZLÓSZENTELÉS BESZTERCÉN. A besztercei határvadászszázaló május 23-án délelőtt 11 órakor tartja a Szabolcs vármegyei ligeteljai járás nevében felajánlott csapatzászlójának felszentelését a következő sorrenddel: 1. Zászlóanya fogadása. 2. A Kormányzó Ur Öfelméltósága képviselőjének fogadása. 3. Zászló átadása a ligeteljai járás küldöttsége által. 4. Zászlószalagok felkötése. 5. A róm. kat. lelkész felszenteli a zászlót. 6. A protestáns lelkész megáldja a zászlót. 7. Szegbenedek. 8. Zászlóaljparancsnok köszöntő és buzdító beszéde. 9. A zászlóalj felelőseinek a zászlóra. 10. Diszmenet a megjelent legmagasabb előjáró előtt.

JÓVÁHAGYOTT EGYESÜLETI ALAPSZABÁLYOK. A pénzügyminiszter a nagyváradi Pénzügyi Társaság és a szászvári Magyar Polgári Dalkör; a pénzügyminiszter a Rettégi Iparosok Temetkezési Biztosító Egyesülete, a „Poale Czedek” Kolozsvári Zsidó Iparosok Temetkezési és Betegügyi Biztosító Egyesülete alapszabályait láttaomozta.

ARVERÉSEK. A gvergyóalfalui Erdőbirtokos Társulat bérbeadja vadászati jogát június 29-én 9 órakor az erdőbirtokosság helyiségében. Kiküldési ár 2000 pengő. Június hó 17-én 9 órakor a marosvásárhelyi járásbírósnál ház fele és ház 15.400+22.550 pengő kiküldési árban.

Fksz. 2043—1942. Pk. 22580—1942. ARVERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT. Gazdák Takarékpénztára rt. felsz. alatt cég javára 125.54 pengő és jár. erejéig fogantatott kiéleltitési végrehajtás alkalmával lefoglalt 1033.33 pengő becsértékű ingókra az árverést elrendelem és ennek határidejét 1943. június 22. napjának 10.30 órájára tűzöm ki Mára. Elárvereznek: bivalyteneket, szekeret, órák készpénzfizetés mellett, legalább a becsérték kétharmad részéért. Kolozsvár, 1943. május 14. Szabó Albert kir. bir. végrehajtó.

Újabb 14 jogerős ítéletet hozott árdragítás
miatt az uzsorabíróság

KOLOZSVÁR, május 20. Újabb árdragítási ügyeket tárgyalt szerdán a törvényszék mellett működő uzsorabíróság egyesbírája, Szűcs András dr. Egyetlen tárgyalási napon tízenegyszer jogerős ítélet hangzott el, míg néhányat a bíróság elnapolt.

Az első ügy vádlottja Nyilas Ferenc nádaskorodi kereskedő volt, aki a közel-látási célra kapott lisztet szabályellenesen és hatósági áron felül hozta forgalomba. Emiatt kéthónapi fogsázbüntetést és 500 pengő pénzbüntetést kapott. Székely János magyarvisti gazdálkodó 400 pengő pénzbüntetést ítélték, mert a sertést kétszeres áron adta el. Erdős Ferenc és Jakab István magyarlonai, valamint Fehér Károly magyarcentpáli lakosokat tengeri liszt és tűzifa árdragítása miatt fejenként 300—300 pengő pénzbüntetésre ítélte az uzsorabíróság. A továbbiakban fejenként 200—200 pengő büntetést kaptak a követelők: Nagy Antalné kereskedő kenyérdragításért, Nicola Todorof, Szászfenesen lakó bolgár kertész és Csörgő István nevű árusa a zöldszőlőlének a hatósági árnál való drágább árusításáért, Szentpáli

HARRY BAUR

a nemrég e hunyt filmművész legnagyobb alakítása:

A SZERELEM ORVOSA.

A szenzációs sikerű francia film az orvos tudomány és a vándor cirkusz legkörület kapcsán a össze izg. masan érdekes és melegszenő cselekményében. — Az életben kísérletező orvos szerepét

HARRY BAUR,

a viághírességé szárnyaló ligeti légtornász tragikus figurája.

PIERRE BLANCHARD

alakítja. — Péntektől az Árpád filmszínházban

Ma utoljára:

ÉLETRE ÍTÉLTEK.

Fksz. 2287—1943. Pk. 25262—1943. ARVERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT. Gazdák Takarékpénztára rt. felsz. alatt cég javára 233.33 pengő erejéig fogantatott kiéleltitési végrehajtás alkalmával lefoglalt 1330 pengő becsértékű ingókra az árverést elrendelem és ennek határidejét 1943. június 22. napjának 10.30 órájára tűzöm ki Mára. Elárvereznek: bivalyteneket, szekeret, lovat, hámot, varrógépet készpénzfizetés mellett, legalább a becsérték kétharmad részéért. Kolozsvár, 1943. május 14. Szabó Albert kir. bir. végrehajtó.

Amikor „jó helyre kerül”
a pénz

NAGYVÁRAD, május 20. (Az Ellenzék tudósítójától.) Antal István ellen árdragítási ügyből kifolyólag a csendőrség eljárását indított, mert a megírt asszony 50 pengőt kényszerít fel a csendőrségre, hogy a kihágásért ne vonják felelősségre. A hatóság megvesztegetése címén indított ügyben a nagyváradi törvényszék szerdán ítélt. Az asszony azzal védekezett, hogy az 50 pengőt nem azért kényszerít fel, hogy megvesztegetse a csendőrt, hanem azért, mert azt hitte, hogy ilyen esetekben pénzbüntetést kell fizetnie. A csendőrség vallomása szerint azonban az asszony négyeszenközt suttogva kényszerítette a pénzt. Az asszony ekkor odamódosította vallomását, hogy nem akart bíróság elé kerülni és ezzel „az időt veszíteni”. A bíróság büntösknek mindent ki vesztegetés vétségében és 200 pengőre ítélte. Megkérdezték a vádlottat, hogy megnyugszik-e az ítéletben. Az asszony így felelt: „hogynem, kérem! Hiszen tudom, hogy a pénz az államhoz, tehát jó helyre került”. A bíróság figyelmeztette az asszonyt, hogy ha a jövőben jó helyre akarja juttatni a pénzt, ugys megteheti, ha nem követ el bűnt.

NÉVJEGYEKET eljegyzési, esküvői meghívókat 24 órában belül kőszít az „Ellenzék” könyvesbolt, Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Telefon 11—99.

László türei gazdálkodó a kenderrel való üzelmélet, valamint Krisztea Anna a zárolt szappan jogtalan árusításáért. Ugyancsak 150—150 pengő büntetést szabott ki a bíróság a Krisztea Annával együttesen üzérkedő Krisztea Jánosnéra és Pop Jánosnéra is, valamint András Istvánné magyarvisti asszonyra is, aki a hatósági ár háromszorosát számította a kenderért. Ezenkívül több tejdárgítási ügyben marasztaló ítéletet hozott az uzsorabíróság, valamint 200 pengő pénzbüntetésre ítélte Horváth László magyarfodorházai szekeresszabdát, aki kilométerpénzként 60 fillért követelt a megállapított 27 filléres fuvardíj helyett. Az említett uzsorabíróságban elhangzott összes ítélet jogerős, mivel sem a vád, sem a védelem nem jelentett be fellebbezést. Végül szerdán került az uzsorabíróság elé Szilágyi Márton bánffyuhnyadi vendéglős ügye is, aki a vád szerint a múlt év decemberében két és félpengőt számított vendéglőjében a hatóság által 2 pengővel megállapított menüért. A tanuk távollmaradása miatt azonban a bíróság ez utóbbi tárgyalást későbbi időpontra elnapolta.

PARAJDI INCZE LAJOS:

Székelyföldi iparosgondok

Marosvásárhely nem volna méltó a polgárváros névre, ha legnagyobb gondja és figyelmé következtetésen ma is nem a kispolgári életforma dúsan sarjadtó törzsökével: a kisiparos és kézműves rétegekkel volna kapcsolatban. Fejlődése folyamán az iparosöntudatnak gyönyörű példát szolgáltatott. Polgársága — elsősorban az iparoscéhek — a maga foglalkozása mellett az „urak dolgába” is beléscsúszott: várat épített, politizált, irodalmat csinált. A törekvés, vagy — ahogy a székely ember mondja — az „iparkodás” hagyományá vált. Jöhettek dúlak, átruhoghattak vad foglalkók, ránt törhetek megszálló szándékkal, ez a feltörekvő nép soha nem csüggedt.

A szomorú közeli múltban az idegenek kezét tehettek a tulajdoni vagyona, amit szorgalmas elődök sok munkás nemzedéken keresztül szépen összegyűjtöttek, a magyar kisiparos és kézműves ebbe sem dicsaklott belé, mint ha tudta volna, hogy a falusi földműves mellett ő a legbiztosabb támasztéka a magyar életnek.

Mint a Székelyföld más városának szívósan életbe kapaszkodó iparosága, Marosvásárhely erős iparostársadalma is a felszabadulás után nyomban megragadta a legelső alkalmat az iparosélet gondos fejlesztésére. Az Ipartársulat ipari tanácsok rendezésébe kezdett, amelyeken hármas tagozódás szerint készítik fel a versenyre a magyar iparosokat: tökéletes szakmai továbbképzés mellett megadják a szükséges ipari ismereteket s részletek a helyes számvetésre. Olcsón osztogatott szakkönyvekkel segítik az iparos önképzést. A marosvásárhelyi iparos mindig önrészesen hivatkozott iparosváltára, a felszabadulás óta azonban a társadalom még nagyobb megbecsüléssel tekint a jól képzett kisiparosra. Ismét érdemes lett kisiparosnak lenni. Hazatérőnk óta kerek számban ezer új iparrendélt váltottak ki Marosvásárhelyen, közöttük igen jelentős arányban önálló társadalom állunk szemben.

A fellendült kisipari ágak között első helyen az építőipar és a vele rokoniparok állnak. Ámbar a magánépítkezés érhető okokból pillanatnyilag szűnhet, az állami építkezések foglalkoztatják az összes építőiparosokat. A közműveség havi jövedelme kétszázötven pengőnél kezdődik és négyszáz pengőig emelkedik. Az asztalosok és lakatosok, szerelők sem maradnak el keresetben.

Az építkezés az anyagbeszerzés lehetőségeinek korlátozása miatt még nem is bontakozott ki egész méreteiben, de az iparostársadalom viszonyaiban gyakorlott szem már észreveszi az utánpótlás terén jelentkező hiányokat;

nincs elég iparostanonc. Márpedig a kisiparosok megszállása és kereseti lehetőségeinek kihasználása feltétlenül nemzeti érdek. Ha önműködően nem tud a kisipar elég tanoncot vonzani, az iparpolitikának kell irányítóan beléavatkozni.

Ennek a kérdésnek végső és kielégítő megoldása is összefügg a székelyföldi népépesedés levezetésének és okos felhasználásának létfontosságú kérdésével. Meg kell vizsgálni:

miért nincs elég tanonc?

Az iparosok nagyobb hányada egyenesen felé: a mai életmód és lakásvisszonyok között nem tud annyi tanoncot szegődni, mint régebb. Szívesen tanítana és foglalkoztatna öt-hat tanoncot is, de csupán egy-kettőnek tud szállást biztosítani. A Székelyföld minden zugában, de különösen a népépesedett vidékeken volna is elég jelentkező. Ez az emberanyag azért is értékes, mert éppen a vállalkozó szellemű, merész és törekvő gyermekek vágnának neki a világnak, két kezükkel és éles eszükkel keresni létealapot maguknak, ha alkalom nyílnék rá. Ha Marosvásárhelynek volna egy nagyobb létszámú befogadó tanoncotthona,

a Nyárádmente egymaga ellátná a székely fővárost tanonccal, akik majd önállóan végezték elszívárognának a magyar iparosban szegényebb tájak felé is: fel a Nagy-Szamos völgyébe, a Sajó mellékre, egyszerűen: olyan vidékekre, ahol a magyar iparosításnak úgy az egyén, mint a köz szempontjából hivatása és jövője van.

Az iparos tanoncotthon hiánya az oka annak is, hogy a faluból beözönlő fiatal emberanyag hazulról gyengébben eleresztett része kézműipar helyett a gyáripárban helyezkedik el, mert ott nyomban

keresethez jut, fenntarthatja önmagát, tanulnia sem kell. De így soha nem lehet szakember belőle. A székely gyermek már egyéni képességeivel, világos számvetésével és bámulatos kitartásával is jobban érvényesülne a kisiparban, mint az egyéni képességek, minőségi munka és nagyobb műgond értékesítésére alkalmas gyáripárban.

Ugyanigy elevenbe vágó kérdés:

miyen part válasszon

a faluról behozott gyermek? A székely falusi gyermek, ha csodálatosképpen iparra vetődik (mert felvilágosítás, biztatás és irányítás nincs), többnyire közismert, veszületett hajlamainak engedve keres alkalmas iparágat; minden székely gyermek otthon is örömmel fur-farag, reszel, kalapál, szerel és épít. Szinte törvényszerű tehát, hogy az iparágak közül az asztaloság, lakatoság és közműveség él legközelebb a tudatában. Anélkül, hogy valakitől tanácsot kérne, vagy összehasonlítaná a különböző iparágak jövedelmi kilátásait, elmegy asztalosnak, lakatosnak, szerelőnek, közművesnek. Ezek az iparágak, amelyekben keményen kell dolgozni, sokat kell izzadni, így megmaradnak kizárólagosan magyar iparágaknak. Míg a falun kevésbé ismert, de annál durvább kereseti lehetőségekkel kecsegtető, kényelmesebb és egészségesebb ipari ágak nem kápnak magyar utánpótlást a faluról, faluról indult gyermekek nem ostromolják meg. Nem különös tehát, ha a bődízümárakészítés, nőiszabóság, az órák, ékszerész és látszerész ipar és több más, ugyancsak könnyű és jövedelmező kézműveség nem keresztény és nem magyar kezekben marad. Falun nem ismerik ezeket az ipari ágakat, nincsenek tájékozódva jövedelmezőségük felől.

E ferde állapot megszüntetése végett a marosvásárhelyi Ipartestület most rendszeresen felméri a marosvásárhelyi kisiparosság és kézműveség tanoncigényét s a tanoncelhelyezést átmeneti megoldással székely gyermekeket akar irányítani a még el nem foglalt kisipari ágakba. Igaz, sok előítélettel és sok odagördített akadállyal kell megbirkózni, hiszen — a többi között — a székely nép becsület-érzése is azt sugalmazza, hogy erősebb testi munkával, több önmérsztó gondolat keresse a jobb megélhetést. Az irányító szervnek ezt a balhiedelmet is el kell hárítania a többi akadállyal együtt.

Ha női vonalra is kiterjesztjük a kérdést és egészen a népi életforma válságá-

Művészet

1943 május 23-án délután fél 4 és este 7 órakor

a Mátyas Király Diákházban!

Fellép: **Barabás Sári, Greguss Zoltán, Görbe János,**

Jaczkó Cica, Ráray Ely, Tóth B. ba, Szentáldszky Endre, Nishony József, Walton Jenő.

Kísér: **Jónás Aladár s Ráray Gyu a.**

Jegyek d. u. 1 pengőtől 4 pengőig. — Este 1.0 pengőtől 7 pengőig.

Elővétel az IBUSZ-ban.

01840

nak megvizsgálásáig szélesbitjük, figyelmes latolgatás és többoldali megvilágítás után feleletet kell keresnünk a kérdésre:

cseléd vagy tanonc

legyen-e a faluról városba került leány? Két lényegesen különböző létforma végleges és végzetes választjáról van itt szó. A falusi leány könnyen megy cselédnek városra; nem is tekint nagy vállalkozásnak, vagy szükséges nevelőélménynek a cselédsorsot. A felszabadulás előtt a székely leányok Temesvárig, Brassón át az óromániai városokig mentek szolgálni. Ma Kolozsváron át Budapestig szóródnak. Néhány esztendőig szolgálnak, aztán vagy hazahúzódnak, vagy — ha lélekben már levetették magukról a falut — ott férjhezmennek altisztekhez, gépkecsvezetőkhez, irodaszolgákhoz, felkapaszkodó kisemberekhez. A falu megajándékozta egészséges, gyermekszerű testükkel a várost. Otthon is marad még elég.

Magasabb szempontból nézve, egy csomó egészséges leány, mérhetetlen sok feltörekvő és életkövetelés terelődik így téves utra. Az így kivetett népfőlöleg sokkal jobban értékesíthető volna. Ha a magyar szellemiség nem állna meg a bajok felismerésénél és a jajveszékelésnél, akkor ezek

a városba merészkedő falusi leányok nem rekednének meg a külterületi életben, hanem, céltudatos támogatással és irányítással betörhetnének a városi polgári életbe, ahova így esetleg csupán a második nemzedékben, sok keserű csalódás és sok visszautasítás után érkeznek meg.

A városi életformában megkapaszkodó cselédleányok talán egy-egy derek pol-

gárcsaládnak előfutárai, második nemzedékben már iparost adhatnak a városnak, a harmadikban talán már az értelmiségi rétegekben is helyet kérnek.

Ezt a folyamatot meg lehetne rövidíteni. Ha a cselédnek induló falusi leányok női iparágakra mennének tanoncnak, összehasonlíthatatlanul értékesebb elemek lennének a városi magyar társadalomnak, nem is beszélve arról az előnyről, amit az iparossors személy szerint nekik jelent a cselédkenyérrel és a vele járó létbizonytalansággal szemben. A női szabóság mellett a nőidivat rengeteg iparág (kalapkészítők, fodrászok, arcszépítők, stb.) nyitva áll a kitűnő falusi tanoncananyag előtt. De szükség van a határozott kézre, amely belenyúl a városba vándorló falusi leánysereg sorsába, felvilágosítja, irányítja, óvja, női tanoncotthonokban hajlékot biztosít neki. Ennek a keménytestű, lélekben meg nem tört, munkabíró, bizakodó falusi elemnek kell megszállania a magyar kisipar női szakmáit. Jöjjön már ez a célismerő, határozott kéz. Ne maradjunk a megbolydult lelkesülettel.

Marosvásárhely, 1943 május.

A külpolitika hírei

A WILHELMSTRASSEN egy kérdésre kijelentették, hogy bizonyos Németország és Svédország között függőben levő kérdéseket diplomáciai uton tisztázni fognak.

JOSEPH DAWIES, Roosevelt külön megbízottja, kedden repülőgépen Sztalingrádba ment, ahol a csatateret tekintette meg. Sztalingrádból visszatért Kujbisevbe, majd onnan Moszkvába utazik, ahol oroszországi látogatása végetért.

SANTIAGO DI CHILEI jelentés szerint Chile kormánya megszaktította diplomáciai kapcsolatát Franciaországgal, Magyarországgal és Romániával.

SPANYOLORSZÁG berlini nagykövete és a vatikáni portugál nagykövet szerdán Madridba érkezett.

EGY spanyol halászbárkának hat amerikai repülőstízt és négy katona érkezett az egyik délspanyolországi kikötőbe. Repülőgépeket lelőtték és napokig hanyódtak a tengeren.

A SVÁJCI szövetségi tanács rendeletet adott ki, amelynek értelmében svájci állampolgárságtól meg lehet fosztani azokat, akik külföldön élnek és káros tevékenységet fejtenek ki Svájc érdekei ellen.

PÉTAINE tábornagy, francia államfő, pénteken kihallgatáson fogadta Lotti grófot, Olaszország meghatalmazott követét. Lotti gróf huzamosabb ideig Vichyben Olaszország diplomáciai képviselője volt. Jelenleg az olasz kűlgügyminisztériumban kapott új megbízást.

KEDDEN a német fővárosban ünnepélyes külsőségek között megnyílt a finn művészeti kiállítás. A megnyitón megjelent a jelenleg Berlinben tartózkodó Fanni Luukkonnén tábornokasszony, a finn Lotta Swaerd szervezet vezetője is. A kiállítás megrendezéséért és a finn művészet megnyilatkozása iránti nagy érdeklődésért a megnyitó beszéd után a berlini finn követ mondott köszönetet.

UJ TÁVBESZÉLŐ KÖZPONT. A nagyváradi postaigazgatóság a szatmárvármegyei Miskótfalu községben levő postahivatalnál távbeszélő központot nyitott meg és azt a távolsági forgalomba bevonta, valamint táviratok közvetítésévé is megbízta.

FINN EGYETEMI TANÁR ELŐADÁSA KOLOZSVÁRON. Május 22-én, szombaton délután fél 6 órakor az Egyetemi Könyvtárban dr. Honkalo, a helsinki egyetem büntetőjogi ny. r. tanára, a finn-magyar jogásztársaság megalapítója, a hazánkat meglátogató finn kulturális küldöttség egyik tagja, „Karjalas Bedeutung für Finnland” címmel előadást tart.

Kodály

(kb) Tizenhat évvel ezelőtt, Minden-szentek napján, a budapesti Zeneművészeti Főiskola hangversenytermében Dirk Fock, holland karmester vezényelte a Psalmus Hungaricust, Székelyhídy Ferenc énekelte a próféta meghatározó szavait s a kórus zengte utána a bibliai igéket. A négy sebből vérző nemzet fájdalma sikoltott a Psalmusból. A nézőtér párszáz főnyi közönsége fölkapott lélekkel, lázas élményként fogadta a nemzet fájdalmának csodálatos zenébe öntését. Akkor még nem kísérté hódoló elismerés világszerte Kodály alkotásait, az új izlés vívta ütközeteit a régi előítéletekkel, az új muzsika küzdött a beidegzett régi-vel. Erről a hangversenyről mi Kodály-hívóként távozunk s képzeltben odaálltunk annak a kis csapatnak a soraihoz, amelyik Tóth Aladár-al az élén tollat fogva harcolt az új magyar zene győzelméért.

Azután kezünkbe került Kodály híres tanulmánya, az „Ötfoku hangsor a magyar népzeneben”, amely elsőként tisztázza a magyar népzene merő idegenségét a nyugateurópai zenétől és szerves kapcsolatát a finn-ugor népek zenéjével. Ez a tanulmány először 1917-ben jelent meg, a háború zaja elnyomta ugyan a hangját, mégis, tagadhatatlanul, innen kezdődik a magyar zenetudomány új korszaka. Ebben és Bartóknak a magyar népdalról írt könyvében érlelődtek a sok faluzás, a népdalgűjtő vándorlások eredményei. 1905-től kezdve egy évtized leforgása alatt Kodály és Bartók ötezer népi dallamot jegyzett föl, illetőleg vett fonográf-hengerre, mások munkáját

hozzászámítva, ma jóval tízezer fölött van a maradóan rögzített dallamok száma s ezek a dallamok vallanak a magyar zene titkai felől.

Eszendők múltán Harmath Artur magyarázta nekünk, hogy a magyar-ság idősebb rétegei már nehezen nyerhetők meg, de Kodály Zoltán elhatározta, hogy új izlésű magyarságot nevel s ő, aki akkor is a legjobb tenné, ha csak szimfonikus műveket írna előkelő hangversenytermek közönsége számára, habozás nélkül vállalta a nevelőmunka áldozatát: kánonokat ír, gyermekkorusokat és kétszólamú énekyakorlatokat tartalmazó Bicinia Hungaricát. Igen, Kodály — munkatársai segítségével — a szemünk láttára új magyar zenei világot épít.

Azt hiszem mindnyáján így vagyunk, az új magyar zene hívei: egy-egy élmény vagy belső felismerés vezetett el Kodályhoz, megpillantva benne a művész, a tudós és a nemzetnevelő egybeötvözött értékeit. De életművének van még egy eredménye, amely ezeken a kivételes értékeken is túlmutat. Alkotói és tudományos munkássága nyomán friss áramok indultak a magyar műveltségben. Megindult a népi értékek áramlása fölfelé. A gyökereitől elszakadt, tulzoltan nyugatíva vált magyar magas műveltség lassan telitődik azokkal a művelődési kincsekkel, amelyeket a nép őrzött meg. Új szintézis készülődik. A magyar műveltség megújulását indította el Kodály Zoltán.

Ezt a férfiut látja vendégül falai közt a szabad Kolozsvár.

Köszöntjük a Mestert!

Házasság és levelezés

CSINOS, fiatal, jól szituált tisztviselő úriember ismeretségi körébe keresi házasság céljából. „Együtt” jelígre, könyvesboltba. 1379

CSINOS, fiatal tisztviselő kimondott úriember ismeretségi körébe keresi „Tavaszi délutánok” jelígre könyvesboltba. 1380

VEGYES

VENDEGLŐI pályázatot hirdet a Huszárosok Szövetsége. Pályázati feltételek megtekinthetők Kriza-u. 16. szám alatt. Gy. 534

KÖLCSÖNZÖK olcsón magyar ruhát, szmokingot, frakkot és egyéb alkalmi ruhákat. Bakó Gábor férfiszabó, Dávid Ferenc-utca 21. szám. F

MUVIRAGOK raktáron és rendelésre legolcsóbban beszerezhetők Dahlia művirág-szalomban, Horthy-utca 35. F 340

ERDELYI Magánnyomozó Iroda felvilágosítást ad, nyomoz, informál, mindent a legdiszkrétebben elintézi. Bartha Miklós-utca 5. I. emelet, Telefon 17-38.

A POLGARI iskola szeptemberi magánvizsgáira előkészítő tanfolyamok kezdődnek. Jelentkezéseket elfogad délután 7-8-ig. Zápolya-utca 16. I. 15. 01600

JUN. US elején NYÁRI
győr- és gépiróta o yam
kezdődik kezdődnek és ha adóknak
Folberth Éva

g ors- gépiró és szápi ósza-isko-
lájában. Beiratkozások mind n nap
d. e. 9-11-ig d. u. 3-8-ig Kos-
suth Lajos-utca 5. — Tel. 18-04.

URAIM! Foszlott, piszkos nyakkendőket német szisztéma szerint gyűrhetetlenné téve, újja varázsolja a „Nyakkendő klinika”, Unió-utca 12., földszint 5. F

DIVAT és sablon cipőfőléseket készí-
tek bármilyen mennyiségben. Fodor, Horthy-
utca 94. F

SZÁRÍTÓK minden ipari célra. Engedély-
mentes kazánok, nagy gőzszolgáltatással. Ér-
deklődők „Korszerű” jelígre kiadók irja-
nak. F. 359

OKTATÁS

POLGÁRISTÁKAT, gimnázistákat vizs-
gákra előkészítik, németül tanítok, butoro-
zott szóbaért is. Majális-utca 7. II. emelet,
2. ajtó. G 123

MATEMATIKA, fizika órákat ad érettsé-
gizőknek, felsőoktatásúknak, főiskolásoknak
elsőrangú referenciákkal rendelkező diplomás.
Széchenyi-tér 2. sz., I. em. 15. ajtó. 01646

ADÁS-VÉTEL

GYÖNYÖRÖ kalkuttai valódi gyököpő,
37-es fekete, új, eladó. Ezenkívül fekete tisz-
taselyemruha, sötétkék szövetruha, dupla ba-
lonkabát középalakra és egy dupla férfi ba-
lonkabát eladó. Egyetem-utca 3. II. 5. 1365

ELADÓ egy komplett modern háló, pár-
nak, paplanok, szőnyeg, nagy függöny és több
minden. Deák Ferenc-utca 23. szám. I. eme-
let, ajtó 2. 1363

KOMBINÁLT szoba, diófurniós eladó. —
Asztalosműhely, Pap-utca 41. F

HASZNÁLT szőnyeget, képet veszünk és
eladunk. „Unikum” művészi képkeretezés,
Kossuth Lajos-utca 34. F

HASZNÁLT ruhákat, fehérneműket veszek
és eladok. Hivásra házhoz megyek. Roth
Dávidné, Timár-utca 22. F

BUTOR, hálósobák, kombinált szobák,
konyhák, kárpitozott butorok, szalonok kap-
hatók Fosztó Sándor kárpitos, Szentgyörgy-
utca 3. F

KONYHÁK nagy választékban olcsón el-
adók. Theil, Munkácsy-utca 24., állomáshál. F

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbél-
lyeket, régi levélborítékokat bármilyen men-
nyiségben veszek. Könyvtárakért, egyes szép-
irodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért ma-
gas árat fizetek. Kovács könyvkereskedés,
Szentgyörgy-utca 3. F 500

2-3 LAMPÁS, 110 Woltra is átkapcsol-
ható rádiót megvételre keresek. Cim a kiadó-
ba. G 118

ÚJ ÉS TISZTA két darab fotel eladó. —
Székelyhadostály-utca 19., délelőtt 11 órá-
tól 12 óráig megtekinthető. F

ELADÓ: csodaszép eredeti perzsa ebédlő-
és öszkekötőszőnyeg. Kálvin-utca 16. I. 2. —
Fogtekinthető 11-4 óráig. 01621

GYORSMERLEGET vennék azonnal üzlet
részére. Cim Nagy Gizella, Kálmán király-
utca 50. szám. 01623

KONYHABUTOROK nagy választékban,
Deák Ferenc-utca 4., asztalosnál. F

MEGVÉTELRE keresek jó állapotban le-
vő női kéréspárt. Értekezni Laczkóczy,
Szentgyörgy-utca 11. 01634

FÉRFIFODRÁSZAT, jólmenő, eladó. Cim
a kiadóban. 01628

ROKAFIE olcsón eladó. Széchenyi-tér 24.
ajtó 2. F 230

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés
díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8
fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cim a
kiadóban és jelígre hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. —
Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegekből is beküldhetők.

DIOFURNIROS háló és modern konyhák
olcsón eladók. Dermatán innen, Hory Béla-
utca 9. F

ELADÓ modern diófurniós kombinált-
szekrény, egy kisebb és nagybülméretű rekla-
mie, modern konyhabutorok jutányos áron.
Kossuth Lajos-utca 32., asztalosnál. F

PERZSASZŐNYEG, kétszemélyes háló
sürgösen eladó. Karolina-tér 7. I. 9. 01642

PERZSASZŐNYEG 200x300 és egy beszá-
rabbai 130x340 csak privátnak eladó. Meg-
tekinthető 4-5-ig Dental depotban, Jókai-u.
5. szám. emelet. 01644

VESZÉK, eladok mindenféle antik és hasz-
nált butorokat, képeket, szőnyeget és min-
denféle tárgyakat. Bizományba is elfogadok.
Eladók antik szekrények, komódok, asztalok,
székek, szalagarnitúrák, ágyak, belpa tük-
rök, Kanyaró Pál régiségkereskedő. Kossuth
Lajos-utca 14. szám. F

ELADÓ tollupárnák, lószőrmatrác, ágybe-
tét, faágy, fűmátrác, kalotaszegi kis asztal.
Petőfi-u. 36. F

ELADÓK nagy álló, ülő, jól járó óra, ová-
lis nagy tükör. Berde-u. 2. I. 12. 1387

TÖRZSKÖNYVEZETT angora fajnyulak
eladók. Pap-u. 59. 1382

ZONGORÁT, rövid keresztthurost megvé-
telre keresek. Dr. Dománth Géza, Görög-
templom-u. 26. I. em. Tel.: 28-50. 01641

ZONGORA, rövid keresztthurost, bécsi
gyártmány, eladó. Jókai-u. 4., ajtó 18. 1386

ZONGORA eladó. Kőmálja-utca 4. As-
toria mögött. 01635

ELADÓ gyermekjáróka. Wesselényi-u. 11.
emelet. 01643

MOTORKERÉKPÁR eladó, Jáva gyárt-
mányu, 4 ütemű, kifogástalan, Mieleim gu-
mikkal, kifogástalan, üzembékes állapotban,
350 köbcént. Tordai-utca 32. Fűszerüzlet. 01636

MOTORKERÉKPÁRT 100-tól 250-ig jó
állapotban keresek megvételre. Wargá, Ná-
bob-u. 1. Telefon 22-20. 1383

ELADÓ egy új, Szuper gyártmányu férfi
kerékpár. Cim: Kund vezér-u. 18. szám. 1385

PERZSASZŐNYEGEK, antik szalagarni-
tura eladó. Mátyás király-tér 14. I. ajtó 23.
szám. 1388

ALKALMAZÁS

KERESEK egy jó munkás borbélysegédet
állandó munkára. Steinhardt fődrász, Wesse-
lényi-utca 9. szám. 1362

KERESEK konyhára egy erős, mindent.
Egyetem-utca 8. Vegetárius Étterem. F

GYAKORLATTAL bíró keresztény gép-
és gyorsíróként azonnali belépéssel felveszünk,
ajánlatokat „helyesírás” jelígre az Ellenzék
könyvesboltjába. 01633

KERESZTÉNY tisztviselőt keres az on-
nali belépésre helybeli iparvállalat. Kéz-
lír részletes pályázatokat fizetési igény meg-
jelölésével „Bérszámoló-könyvelő” jelígre a
kiadóba kérünk.

CSIKSZENTSIMONI hordógyárba ká-
dársegédek keresünk. Ajánlatok „Szövetség”
Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja,
Deák Ferenc-u. 9. 1385

A FELSŐVISÓI M. KIR. ÁLLAMI KÖR-
HÁZ megbízható, jóérkölsű, mesterséget ér-
szakosnót keres, állandó alkalmazásra, havi
70 pengő fix, közös lakás és teljes ellátás mel-
lett. Megfelelés esetén előlépés lehetséges. Be-
lépés azonnal, de legkésőbb június 1-én.

SZESZESITALOK eladásához, igazol-
vánnyal rendelkező, komoly eladókat keresek,
garanciával. Cim a kiadóban. 02513

TISZTVISELŐNÖT kezdő fizetéssel, ju-
nius elsejére felveszünk. Ajánlatokat száma-
zi bizonyítványok bemutatásával kérünk.
Celluloidárugár, Hosszu-utca 35. 1374

ÁLLÁSTKERES

Egyetemi hallgató tisztviselői állást ke-
res. Jelíge „Csongrád”. 01627

FÉRFIALAPOK TISZTÍTÁSÁT,
FORMÁLÁSÁT

és festését olcsón vállalom: BOCZ
ANDOR, Wesselényi-u. 16. udvarban.

BUDAFOKI borpincészet volt tisztviselője
azonnal elhelyezkedne. „Boranyagkereskedés”
jelígre kiadókba. 01629

EGY megbízható, ügyes altiszt állást ke-
res. Cim a kiadóban. 01618

ÖSKERESZTÉNY tisztviselő irodai gya-
korlattal elhelyezkedne. „Sürgös” jelígre ki-
adókba. 01630

NAGYOBBI VIDÉKI BIRTOKON VAGY
KASTÉLYBAN magyarul nem beszélő, idő-
sebb német ur 2 nyári hónapot, mint fizető-
vendég szeretne tölteni. Értesítést Bpest, Ju-
hász A.-u. 1. Residence pensio 28. sz. szoba
cimre kér. Gy. 545

HÁZVEZETŐNÖI állást vállalom magá-
nos uriembernél. Jó családból való, intelligens,
keresztény urinó vagyok. Vidékre is elme-
gyek, esetleg anyahelyettesnek. Cim a kiadó-
hivatalban. Gy. 543

PÉNZBELI garanciával rendelkező, ko-
moly fiatalember trafikkézeltő, pénzbeszedő,
esetleg hasonló állást keres. Leveleket „Ko-
moly” jelígre kiadókba kérek. 01645

INGATLAN — LAKÁS

MOSZAKI ÜZEM tanteremnek megfelelő
helyiséget keres, iroda és mellékhelyiségekkel
együtt a belvárosban. Szász Károly, Árpád-
utca 28. F

MEGVÉTELRE keresek belvárosban levő
telket, vagy házat 70-80 ezer pengő érték-
ben. Ajánlatokat a kiadóba kérek hely meg-
jelöléssel. F

SÜRGÖSEN eladó villa, 3 szoba, teljes
komforttal, 1000 négyzetméter kerttel, 65.000
pengőért. Ingatlanügynök, Mátyás király-tér
19. F 470

ELUTAZÁS miatt sürgösen eladó családi
ház, bevezetett pékséggel, 2 szoba, konyha,
előszoba és 2x1 szoba, konyha, speiz, új is-
tálló, mellékhelyiségekkel, víz, villannyal. —
Ingatlanközvetítő, Mátyás király-tér 19. szám.
F 470

ELUTAZÁS miatt sürgösen eladó belváro-
si ház, 2x2 szoba, konyha, fürdőszoba és 1
szoba, konyha, az egész alapincézve, 96.000
pengőért. Ingatlanközvetítő, Mátyás király-
tér 19. F 470

MÁJUS

20

Csütörtök

SZÍNHÁZ — MOZI — RÁDIÓ

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍN-
HÁZ HETI MŰSORA

Május 20-án, csütörtökön délután fél 3 óra-
kor: MÁRIA FÖHADNAGY. Katona elő-
adás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Május 20-án, csütörtökön fél 7 órakor: PÁRISI
EXPRESS. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Május 21-én, pénteken 6 órakor: HÁRY JÁ-
NOS. Unnapi előadás Kodály Zoltán tisz-
teletére és személyes közreműködésével.
Bérletszünet. Opera helyárak.

Május 22-én, szombaton fél 7 órakor: PÁRISI
EXPRESS. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Május 23-án, vasárnap délután fél 3 órakor:
I. COPPELIA. II. SEHEREZÁDE. Balett.
Olcsó helyárak.

Május 23-án, vasárnap fél 7 órakor: PÁRISI
EXPRESS. Bérletszünet. Rendes helyárak.

Május 24-én, hétfőn fél 7 órakor: MOSOLY
ORSZÁGA. A Tizes Szervezet előadása.
Bevezetőt mond: dr. Málnási Géza or-
vos, főtitkars. Jegyeket a pénztár nem
árusít.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: ÉLETRE ÍTELTEK.
CORVIN: CSALÓDÁS. Előadások új kezdé-
si ideje: 3, 5, 7, 10 és vasárnap délelőtt
11 órakor.

ERDELY: MIRE MEGVIRRAD.
EGYETEM: EGY SZOKNYA, EGY NAD-
RÁG. Vasárnap délelőtt 11 órakor:
Egy szoknya, egy nadrág.

MATYÁS: GYÁVASÁG.

RÁKÓCZI: KALOZSZERELEM.

RÁDIÓ

PÉNTEK, MÁJUS 21.

BUDAPEST I.: 5.40 Úzen az otthon. 6.40
Ébresztő, torna. 7. Hírek, közlemények, reggeli
zene. 10. Hírek. 10.15 Balettzene. 11.10 Nem-
zetközi hírvizsgáló. 11.15 Endre Borbála
éneke. 11.40 Egy és más a testi fájdalomról.
Orvosi előadás. 12. Harangszó, fohász, Him-
nusz. 12.10 A folyamerek szalonzenekara.
12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
13.30 Honvédeink üzennek. 14. Horváth Jancsi
cigányzenekara muzsikál. 14.30 Hírek, műsor-
ismertetés, árfolyamhírek, piaci árak, élelmis-
szerárak. 15.05 Rádiózenekar. 15.40 Nagy ma-
gyar életek. Felsővási. 16. Rácz Aladár cim-
balmozik. 16.20 Hírek német, román, szlovák
és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17.
Rádiózenekar. 17.50 Sportközlemények. 18. Né-
met hallgatóknak. 18.20 Magyar népmusika.
18.50 Hírek. 19.05 A Filharmoniai Társaság
hangversenyének közvetítése az Operaházból.
21.15 Szörényi Éva verseket mond. 21.30 Tán-
csámok zongorán. 21.40 Hírek. 22.10 Magyar
nóták. 23. Filmrészletek. 23.45 Hírek.

Félévszázados külföldi összeköttetésem lehetővé teszik, hogy
finom solingeni acélárakban és szemüvegekben még mindig a
legjobbát és viszonylag olcsón tudom nagybecsült vevőimnek
nyújtani.

A világhírű J. A. Henkels solingeni iker-jegyű zsebkések, ol-
lók, borotvák, kertészkezők, valamint önborotváló pengék
gyári lerakata. KUN MÁTYÁS FIA, Kossuth Lajos-utca 1.

Kolozsvár gondoskodik hadiárúairól, kibővíti a partfürdőt s telket ajánl a Népfőiskola és Vitézi Székház céljaira

KOLOZSVAR. május 20. Tegnap szombati munkában jelentettük, hogy a törvényhatósági bizottság szakbizottsága és közgyűlése legközelebbi ülésén fontos szociális, kulturális, műszaki és gazdasági kérdéseket tárgyal. A tanács a közgyűlés napirendjére tűzött előterjesztéseket és javaslatokat a törvényhatósági bizottság tagjainak már szétküldötte, hogy azokat még a közgyűlés, illetve a szakbizottsági ülés előtt alkalmuk legyen megfontolni. Nem kétséges, hogy a közgyűlés a tanács helyes elgondolásból fakadó és alaposan megfontolt előterjesztéseket elfogadja. Minthogy a napirendre kerülő ügyek a város közönységét közelről érintik, kivonatolva ismertetjük ezeket, melyek közül, véleményünk szerint, legfontosabb a polgármesternek az az előterjesztése, melyet a kolozsvári hadiárú gondozási és nevelési költségeinek vállalása tárgyában terjeszt elő.

Gondoskodik is hadiárúairól

A polgármesternek ez a javaslata, hangsúlyozva, hogy a háború folyamán a város közönységének egyik legelső kötelessége azok hozzátartozóiról való gondoskodás, akik életüket áldozták fel Hazánkért. A város hadibavonult alkalmazottai hozzátartozóinak ellátása érdekében már készített szabályrendeletet, később a polgármester a hadibavonultak hozzátartozóinak segélyezésére és gondozására is létesített alapot, amely társadalmi uton, havi megajánlásokból gyűl össze. A hadiárú gondozási és nevelési költségeinek vállalására vonatkozó javaslat úgy szól, hogy a város az államkincstár által adott járadékon felül, a már meglévő hadigondozási alapok kibővítésével a hadiárú gondozására és segélyezésére is alapot létesít s mindazoknak a hadiárúaknak, kiknek apja harctéri szolgálatra vonult s bevonulása előtt legalább egy évig kolozsvári lakos volt, felneveléséről gondoskodik és azt a szükséges összeget, melyet a hadigondozási alaphoz a társadalom által nyújtott bevételei nem biztosítanak, a város saját költségvetése terhére évről-évre felveszi. Javasolja még a polgármester, hogy a közgyűlés hívja fel a város társadalmát az adakozó hozzájárulás havi megajánlására, illetve egy-egy hadiárú nevelési költségeinek ellátására. Javaslata végén kéri a polgármester a közgyűlést, hogy a hadiárúak hazafias és erkölcsös nevelésének ellenőrzésére a város társadalmi erőit, illetve a Tíz Szervezetet kéri fel.

Népfőiskola Kolozsváron

A másik nagyfontosságú, kulturális vonatkozású javaslat a Kolozsváron létesítendő népfőiskolára vonatkozik. Az erre vonatkozó előterjesztés leszögezi, hogy Kolozsvár közvettlen és távolabbi környékének falusi lakossága szellemi és kulturális el van hanyagolva. Tudatában ennek, a város már régebben előterjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a falusi fiatalok nevelését és további képzését szolgáló népfőiskolának Kolozsváron leendő létesítéséhez adjon államsegélyt, ha a város erre a célra megfelelő területet ad. A város előterjesztésére a miniszter kiküldötte Kolozsváron megismertette a népfőiskola létesítésére felajánlott telkeket s ezek közül a Téglás-utca 118. szám alatt lévő alkalmasnak találta s kilitásba helyezte, hogy a fentartási költségekhez évi 10 ezer pengővel járul hozzá. Ebben az esetben a még szükséges évi 20 ezer pengőt a népfőiskola családvedelmi alap vármegyei szervei, a kiküldendő sokgyermekes családokból származó tanulók részvételi és ellátási díjainak fedezésével biztosítanák. Ezért javasolta a polgármester, hogy a közgyűlés a népfőiskola felépítéséhez a Téglás-utca 118. szám alatti telket ajánlja fel.

A partfürdő kibővítése

Kolozsvár közönységét a városi partfürdő fejlesztése is igen érdekli, ha figyelembe vesszük, hogy a már majdnem 120 ezer lakosságú városnak csak egyetlen szegényes közfürdője van. Mindenképpen érdeklődésre tartthat tehát számot a nyári fürdő korszerűsítése és városi sportuszoda létesítése vo-

natkozó javaslat. A fürdő korszerűsítése érdekében — mondja a javaslat — a malomárók vízének használatát a lehetőség szerint mellőzni kell és gondoskodni kell a víz állandó szűréséről és tisztításáról is. A polgármester utasítására a vízvezeték és csatornázási üzem elkészítette a fürdő korszerűsítésére és a sportuszoda létesítésére vonatkozó tervezetet és költségvetést. A költségvetés végösszege csaknem 250 ezer pengőt tett ki, s minthogy a terv végrehajtása sürgős volt, a polgármester úgy intézkedett, hogy a munkálatokat kezdje meg, a költségeket egyelőre a vízmű előlegezze. Ertesülésünk szerint legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával dr. Várhelyi László polgármesterhelyettes erre a célra már 100 ezer pengő államsegélyt eszközölt ki s így a közgyűlés könnyű helyzetben lesz, ha a javaslatot elfogadja, annál is inkább, mert a város közönységének nemcsak kényelme és egészsége, de az ifjúság testedzése is megköveteli, hogy városunk egyetlen nyári fürdőjét még ezen a tavaszon kibővítse, a nyár kezdetéig az uszodát is használ-

hatóvá tegyék, mert a Mátyás király sporthét jelentősége is ezt megkívánja.

Vitézi Székház Kolozsváron

Az Országos Vitézi Szék erdélyi kirendeltségének törzs-székkapitánysága Kolozsvárt jelölte ki a „Mátyás király 9. számú Vitézi törzskapitányság”, valamint Erdély visszacsatolt részei vitézi kirendeltségének állandó székhelyét. A Vitézi Szék ezért Kolozsváron Vitézi Székházat akar létesíteni, hogy az a vitéz életnek otthona és a vitézi eszmékből fakadó nemzeti irányzatnak kisugárzó gyújtópontja legyen. Az erdélyi kirendeltség törzskapitánya arra kérte a várost, hogy a Vitézi Székház céljaira ajánlja fel a Hunyadi-téren a királyi tábla és a kerékpáros laktanya között fekvő, városi tulajdonú képező üres telket. Minthogy a Vitézi Székház Kolozsváron való felépítését a város közönysége is örömmel fogadja, a tanács javasolja, hogy a 100 ezer pengő értékű ingatlant Vitézi Székház építésére ajánlják fel.

SPORT

A kerületi bajnokságok harmadik helyezéssel játszik vasárnap a KEAC

Harminc ponttal vezet a bajnokságban az egyetem csapat

KOLOZSVAR. Vasárnap érdekes bajnoki mérkőzések lesznek Kolozsváron és a KAC—DíMÁVAG NB I-es mérkőzésén kívül három vidéki csapat játszik még Erdély fővárosában. A városi sporttelepen a KAC—DíMÁVAG mérkőzés előtt a Dési MÁV, mely az utóbbi hetekben sorra nyerte meg összes mérkőzéseit, fél 4 órai kezdettel a KEAC csapatával játszik a kerületi bajnokságok küzdelmei során. Ugyanebben az időpontban a városi kispályán fél 4 órakor a DSE a KAC II-vel játsza le bajnoki mérkőzését. Mindkét dési csapat már a vasárnap délelőtti ponttal megkezdik Kolozsvárra, hogy délután pillanatban állhasson ki a mérkőzéseket. A Bátya-pályán délután 3 órai kezdettel játszik le a Korvin—BMSE mérkőzést. A fenti mérkőzéseken kívül Kolozsváron még két elsőosztályú bajnoki mérkőzés lesz. A kispályán délelőtti 10 órakor a KMTE a KMAV II-vel, míg a Bátya-pá-

lyán a Bátya II. a Postások ellen játszik 11 órakor. Az ifjúsági bajnokságért két mérkőzés lesz. A Bátya-pályán délelőtti 9 órakor Bátya—KAC, míg a kispályán a KAC II.—DSE mérkőzés előtt fél 2-kor a KKASE a KMAV ifjúságival játszik.

A vasárnapi, 18-ik forduló után a kolozsvári kerületi bajnokság állása a következő:

1. KEAC	17 15 — 2 81: 9 30
2. KKASE	17 13 — 4 51:27 26
3. DMÁV	18 11 1 6 58:33 23
4. KAC II.	17 9 3 5 45:31 21
5. DSE	18 10 — 8 44:41 20
6. Postás	18 9 1 8 32:40 19
7. Sz. Törökves	18 7 3 8 37:44 17
8. Bátya II.	17 8 — 9 41:41 16
9. KMAV II	18 7 1 10 47:50 15
10. BMSE	18 6 2 10 34:56 14
11. Korvin	18 3 1 14 16:65 7
12. KMTE	18 4 — 16 9:49 4

CSERKÉSZET

Táborba készülnek az unitárius gimnázium cserkészei

KOLOZSVAR. A Kossuth Lajos-utcai kollegium harmadik emeletén három hatalmas egymáshoz illeszkedő szoba van és ebben a cserkészotthonban. Összel és tavasszal minden időről szabaddan töltöttek a fiúk. De bizony az év nagy részében besoroznak a cserkészotthonba, ahol a hosszú, erős délutánokon készülnek a nyárra és a legszebb cserkész élményre: a táborra.

A közelgő tavasz azonban siettet és alig-hogy kissé melegebben süt a nap, máris megindul a készülődés a táborra. Az otthonban ezért igen élénk az élet.

Az egyik szobában a fiatalok nótáznak és játszanak, a másik szobában az „öregek”. A falakon képek vannak: jelenetek a cserkészéletből és az ország minden tájának népviseletéből öltözött fiai, lányai. E mellett népi parancsolatból a magyar népről van! — hirdeti egy hatalmas felírás.

Egyik sarokban már a főzés tudományát sajátítják el a fiúk és nagy gonddal beszélnek meg azt, hogyan kell elkészíteni a rántást. Az adagokkal azonban baj van. Egyik nagy háztartássalal ugyanis azt állítja, hogy negyven ember számára negyven kilogramm burgonyát készítene. Az pedig kissé sok volna.

A tábor sok pénzbe kerül, de az anyagi fedezetet fillérekből gyűjtik össze a fiúk. Tavaly Budapest mellett táborozott a csapat, amelynek alkalmával megismerkedtek a mezei

munkálatokkal. Idén Homoródalmásra készülnek és úgy tervezik, hogy felépítenek egy sokgyermekes családi házat.

A táborban azonban a sok szórakozás mellett tanulni is lehet. Ezt segíti elő nagymértékben egy cserkész találmány, a „forgószinpad”. Az idősebbek és tanulmányban ugyanis felállnak egymástól bizonyos távolságra és mindegyik más cserkész tudomány eszközeit helyezi kezéigébe. Egyik hirdető eszköze, másik fegyvert, harmadik légóalmi eszközt tart kezéigébe. A fiatalabbak 5—6 tagból álló örsökben csoportosulnak és szipjle mindegyik csoport megáll egy előadónál, aki elmagyarázza nekik, melyik eszközzel miképpen kell bánni, vagy elméleti előadást tart. Tíz-tizenötperces előadás után szipjle hallatszik: megfordul a kör, minden csoport másik előadóhoz siet, aki a cserkészélet újabb borszokányára tanítja az ifjakat.

Az idő hátralévő része fürdés, játékokkal telik el, este pedig méltó befejezése a napnak a táboréj.

Elköszönünk az unitárius cserkészektől és a látottak és hallottak alapján arra gondolunk, mi a vonzó ereje a cserkész munkának. Senki sem kényszeríti őket, önként vállalták sokszor a leventemunka mellett azt. És rájövünk, hogy a munka az, amely megadja a cserkészélet sajátos jellegét és ízét. A táborépítésben, konyhaasásban, bevásárlásban szö-

rakoztató munkát lát a cserkész, amelyet vídán véghez visz. És a fiatal cserkészlelkek számára talán ez a jól elvégzett munka a legfőbb vonzóerő. BINDER JENŐ.

Készül a főiskolai bajnokságokra a KEAC

KOLOZSVAR. A KEAC labdarúgó csapata, készülve a pünkösdi főiskolai labdarúgó bajnokságokra, ma délután a KAC csapatával játszik edzőmérkőzést. Az egyetemi csapat, mely már csaknem „páholyan” érezheti magát a kerületi bajnokságban, vasárnap a DMÁV ellen játszik, míg 27-én, jövő csütörtök délután a Bátya II. ellen kell lejátszania bajnoki mérkőzését. Ez a mérkőzés eredetileg pünkösdi napjára volt kisorsolva, de mivel a KEAC résztvesz az országos főiskolai bajnokságok négyes döntőjében, így a labdarúgó kerület a mérkőzést előbbre hozta.

Barátságos mérkőzést játszanak a szücsökkel a játékvezetők

KOLOZSVAR. Szombaton délután 5 órakor érdekes mérkőzés lesz a Dónáth-utcai sporttelepen. A Játékvezető Testület kolozsvári kerülete a szücsök ellen játszik barátságos mérkőzést, Petrács Sándor vezetése mellett. A JT csapata a következőkkel áll: Szatmári Elek, határjelző Raduch Jenő és Paizs György. Délután fél 2-kor KKASE—KMAV ifjúsági, vezető Varga Albert, határjelző Adorján János. Fél 4 órakor KAC II.—DSE, vezető Józsay László, határjelző Dobay István és Hoksáry Balázs.

Az Erdélyi Játékvezető Testület közleménye

A vasárnapi mérkőzésekre az Erdélyi JT a következő játékvezetőket küldötte ki:

Városi sporttelep: fél 6 órakor KAC—DíMÁVAG, vezető Vass Antal, partjelzők Dési Imre és Szőke József. Előtte fél 4 órakor KEAC—DMÁV, Sipos István, határjelzők Bindász József és Gál János.

A városi kispályán délelőtti 10 órakor: KMTE—KMAV, vezető Szatmári Elek, határjelzők Raduch Jenő és Paizs György. Délután fél 2-kor KKASE—KMAV ifjúsági, vezető Varga Albert, határjelző Adorján János. Fél 4 órakor KAC II.—DSE, vezető Józsay László, határjelzők Dobay István és Hoksáry Balázs.

Bátya pálya: Délelőtti 9 órakor Bátya—KAC ifjúsági, vezető Sándor Elemér, határjelző Harasztosi Jenő. 11 órakor Bátya II.—Postás, vezető Harasztosi Jenő, határjelzők Haray József és Deák Ferenc. Délután 3 órakor Korvin—BMSE, vezető Márton Péter, határjelzők Roós Géza és Adorján Viktor.

Szamosújváron az Sz. Törökves a KKASE csapatával játszik délután hat órakor, Polaretsky János vezetésével.

Kolozsvár, 1943. május 19.
Welszer Jenő JT ker. főtitkár.

Harc a kiesés ellen...

BUDAPEST. Az NB I-ben megkezdődött a kiesés elleni nagy harc a jelöltek között. Erre legjobban az a harc jellemző, amely a játékvezető kiküldésekért folyik. Így pl. a vasárnap Szegeden játszó Haladás és a Szeged tíz játékvezető közül egyet sem talált közös megegyezéssel elfogadhatónak, mire a JT egy Huszár nevű játékvezetőt küldött ki a mérkőzésre, aki eddig nem igen vezetett NB I-es mérkőzést.

Az Elektromos Latorca-utcai pályáján sorra kerül Elektromos—Szolnok mérkőzést Nagy Lajos vezetői le.

A VASÁRNAPI EGYESÜLETI ATLÉTIKAI BAJNOKSÁGOKON Plank, a KAC tehetséges kapuvédője is indul, aki úgy a diszkosz-, mint a súlydobásban már Budapestén is szép sikereket ért el.

A KOLozsvári ATLÉTIKAI CLUB elnöksége felkéri azon egyesületi tagokat és vezetőket, akiknek birtokukban bármilyen, a KAC tulajdonát képező serleg, emlékérmék, valamint egyéb tárgyak vannak, hogy azt szíveskedjenek beadni megőrzés végett vitéz. Sárkány Miklós alelnöknek, Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank, Mátyás király-tér 7. szám alá.

A MÁRAMAROSSZIGETI SPORT EGYLET vasárnap országos birkózóversenyt rendez. A versenyen résztvesz a Kolozsvári Levente Egyesület 3 jeles birkózója is, Kalocsai Miklós, Kolozsi Károly és Szilágyi Antal.

Május 22-én este pontosan fél 7 órakor a Mátyás Király Diákházban a Filharmóniai Társaság V. bérleti zenekari estje. Vezényel:

Kodály Zoltán.

Közreműködnek Tőök Erzsébe, An yal Nagy Gyula és Vaszy Viktor — Műsoron Kodály: Concerto grosso,

Felszállott a páva,

Galántai táncok és dalok

Jegyelővétel az IBUSZ m netjegyirodában.

Churchill „a brit történelem legnagyobb katonai katasztrófájáról”, a buvárhajó veszély elhárításáról, a légiháborúról, a tunéziai harcról és a készülő Roosevelt-Churchill-Sztalin-Csangkajsek-találkozóról

Amszterdamból jelenti a DNB: Churchill miniszterelnök — mint a brit hírszolgálati iroda jelenti — az északamerikai kongresszus előtt beszédet mondott. Bevezetőben hangsúlyozta, büszke arra, hogy az Egyesült Államok és Nagybritannia jó szövetségesei és hogy a feladatok teljesítésében bajtársiasan igyekeznek előjárnak.

A briteket és amerikaiakat egyesíti a közös veszély, az ünnepélyes hit és a nagy cél. Churchill hangoztatta azután, hogy „vérenek hangja” az a meggyőződéssel tölti el, hogy a világ jövője szempontjából semmi sem fontosabb, mint a két nép testvéri egyesítése háborúban és békében.

Röviden vázolta a háború eddigi lefolyását és megállapította, hogy a Csendes-óceánon sít és megállapította, hogy Csendes-óceánon gyorsan következett az egyik szerencsétlenség a másik után. Az angolok vereségét a Malaji-félszigeten és Szingapurbán „a legnagyobb katonai katasztrófia”-nak, mindenestre a brit történelem legnagyobb katonai katasztrófájának mondotta.

Mindezt és még sok más jónak kell tenni. Megállapította azután, hogy az angoloknak épp olyan nagy érdekük a Japán elleni szakadatlan és szüntelen küzdelem, mint az Egyesült Államoknak. Azért áll a kongresszus előtt, hogy kifejtse, hogy Nagybritannia a háborút az Egyesült Államok oldalán, velük összhangban, csapatainak legjobb hadászati bevetésével fogja viselni. A Japán elleni háborúnak figyelemre méltó részét azoknak a hadseregeknek, légi és tengeri erőknek kell átvinniük, amelyeket Nagybritannia most Indiában, Kínában és másuttal vezet. Ez az egyik lehetőség arra, hogy Kínának segítségére menjenek, mert

Kína határos és közvetlen megsegítése a legsürgősebb közös feladatokhoz tartozik. Churchill a továbbiakban kijelentette, hogy Japán leküzdése nem jelenti Németország leküzdését, míg Németország leküzdése kétségtelenül Japán vereségét jelezteti. Ezzel nem akarja azt mondani, hogy nem lehet mindkét oldalon egyidejűleg eljárni. Az amerikai erők nagyjából részét képezik most a Csendes-óceáni arcvonalon használatuk fel.

Churchill hangoztatta azután, hogy 1942-ben az Egyesült Államok vették át a felelősséget a Japán elleni háború folytatásáért, míg Nagybritannia az Atlanti-óceánon vette át a háború terhének fő részét. Nagybritanniának — állapította meg Churchill — az Egyesült Államokkal való szövetség létejtette őta a kereskedelmi hajóterben szenvedett veszteség tekintetében kétszerannyit kellett magára vállalnia, mint az Egyesült Államoknak.

Azt hiszi, megállapíthatja, hogy az ellenin-
terjúkés határozottsága terén elért lényeges javulás következtében a tengeraltjáró há-
boruban könnyebbé várt a következtet be.

Hangsúlyozta azonban, hogy a tengeraltjáró veszély még mindig a legnagyobb veszedelem, amellyel Anglia és az Egyesült Államok szemben állnak. Anglia folytatja Németország ellen a nagy légitámadást is s ezt erőteljesen támogatja az Egyesült Államok légitőre.

Megszólalt a nézetek arranézve, vajjon a légi főlény egymagában vezethet-e Németországot, vagy Olaszországot leküzdésére.

A kísérlet azonban megérdemli a fáradságot, de nem zár ki más rendszabályokat. A kísérlet semmiesetre sem árt. Valamennyien egyetértenek abban, hogy ezt a légihatalmat, melyet lehetséges, harcha kell vetni Japán ellen. A legnehezebb probléma az erők felhasználása — tekintettel a tengeraltjárók ellenállására — a nagy óceánokon és a szűk tengereken. Ezért elengedhetetlen, hogy gyakran tartanak értekezleteket és hogy megállapítsák a legkedvezőbb kilátásokat az erők bevetésére.

Az angol miniszterelnök annak a reménynek adott kifejezést, hogy Roosevelt elnökkel együtt hamarosan találkozhatnak Sztalin-nal és Csangkajsekkal, amit régóta óhajtanak.

Elismerte, hogy amikor az afrikai vállalkozást terveztek, azt remélték, hogy még a múlt év vége előtt megszerzik az uramat Tunéziában.

A háború teljes terhére — hangoztatta Churchill — a Szovjetunió viseli, ezért amennyire észszerű és gyakorlatilag keresztülvethető, mindent meg kell tenni a Szovjetunió tehermentesítésére.

Beszéde végén Churchill kijelentette, hogy az ellenség még mindig hatalmas, nehéz hozzájárulni, még mindig hatalmas hadseregekkel, óriási segélyforrásokkal és felbecsülhetetlen stratégiai területtel rendelkezik. Még egy súlyos veszély van: a háború elhúzódása, mint-hogy senki sem tudja megjósolni, hogy ez milyen új bonyodalmakat hozhat.

Rámutatott arra, hogy a háború elhúzódása az óriási kiadások miatt a demokráciákat „kifárasztja”, tömptüta teheti és elválaszthatja.”

ROOSEVELT: A WASHINGTONI MEGBESZÉLÉSEK RENDKÍVÜL KIEGÉSZÍTŐ MÓDON FOLYNAK

Vichyből jelenti a Bud. Tud.: Roosevelt elnök a keddi sajtóértekezleten kijelentette,

hogy Churchillrel folytatott megbeszélése rendkívül kielégítő módon folyna. Az értekezlet befejezéseig — mondotta az elnök — még némi idő fog eltelni. A tanácskozások befejezése után a brit miniszterelnök majd nyilatkozik az amerikai brit sajtó képviselői előtt. A sajtóértekezlet előtt Roosevelt egyórás megbeszélést folytatott a windsori herceggel a bahamai és jamaikai munkásoknak az amerikai mezőgazdaságban való foglalkoztatásának lehetőségéről.

Olasz hadijelentés

Rómából jelenti az MTI: A Stefani-iroda közli az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 1089. számú alábbi jelentését:

Torpedóvető repülőgépeink az algiri part mentén megtámadtak egy ellenséges hajókárávánt és eltaláltak három nagyobb tonnátartalmu gőzöst, amelynek egyike, egy 10.000 tonnás hajó, elveszettnek tekinthető.

Ellenséges repülőgépkötelékek géppuskázással támadást intéztek több calabrisi község ellen és bombázták Porto Empedoclet, Trapani és Pantelleria szigetét. Az okozott anyagi kár csekély, veszteséget eddig nem jelentettek. A támadás során vadászipülőgépeink 5 és légvédelmi ütegeink 27 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Cseh-lengyel diplomáciai viszály?

Zürichbe érkezett jelentések szerint a szovjet-lengyel konfliktus további bonyadalmakat idézett elő a szövetségesek táborában. A cseh államtanács tegnap hivatalosan közölte, hogy a cseh kormány megszakította azokat a tárgyalásokat, amelyeket a lengyel kormány-

nyal egy cseh-lengyel szövetségről, illetve konföderációról folytatott. A cseh közlemény szerint a két ország között a szövetség csak akkor volna lehetséges, ha mindkét ország jó viszonyban van a Szovjettel.

Litvinov nem tér vissza Washingtonba?

Stockholmból jelenti a DNB: A Stockholms Tidningen washingtoni tudósítója az amerikai főváros diplomáciai köreiből azt az értesítést szerezte, amely szerint ott erősen kételkednek Litvinov szovjet

nagykövet visszatérésében. Litvinovot — mint ismeretes — közvetlenül a Szovjet-Unió és a lengyel emigráns kormány között támadt bonyodalom kitörése előtt hazarendelték Moszkvába.

Funk miniszter beszéde a német gazdasági mozgósítás eredményéről

Berlinből jelenti a DNB: Funk dr. birodalmi gazdasági miniszter a német nemzeti szocialista párt berlini közgyűlésén beszédet mondott.

mondott a német hadigazdálkodásnak az európai életterben való megszervezéséről, teljesítményeiről és eredményeiről. Ismerte fel a mosta-

A bíróság elvi döntése:

Közkirát a vásárlási könyv

KOLOZSVÁR, május 20. Vásárlási könyvbe való illetéktelen bejegyzés miatt került a vádlottak padjára Elek Julia, kolozsvári lakos. A leány néhány évvel ezelőtt a Székelyföldről jött Kolozsvárra, s itt, mint háztartási alkalmazott dolgozott az egyik családnál. A közellátási hivataltól vásárlási könyvet is kapott, majd amikor utóbb férjhezment és felhagyott addigi foglalkozásával, a vásárlási könyv idevonatkozó rovatát, amelyben, mint háztartási alkalmazott volt feltüntetve, átjavitotta és azt írta be, hogy „háztartásbeli”. A vásárlási könyvbe való átírást természetesen

észrevették s emiatt eljárás indítottak ellene. A vizsgálat lefolytatása után Elek Julia ügyét szerdán tárgyalta le a törvényszék büntető háromtanácsa. A vádlott kihallgatása során jóhiszeműségével védekezett, valamint azzal, hogy nem tudta, hogy az átírási művelettel bünt követ el. A bíróság elvi döntésében leszögezte, hogy a vásárlási könyv közkirát, s így közkirathamisítás vétségéért, de az enyhítő körülmények figyelembevételével mindössze 8 nap fogháza ítélték Elek Julit, s ezt a büntetést is háromévi próbaidőre felfüggesztette.

Kaszap-e nlékest Kolozsváron

Fksz. 2274—1943. Pk. 25249—1943. ÁR-
VERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT. Gaz-
dák Takarékpénztára Rt. felsz. alatt cég ja-
vára 183,74 pengő és jár. erejéig foganatosi-
tott kielégítési végrehajtás alkalmával lefog-
lalt 1633,33 pengő becsértékű ingókra az ár-
verést elrendelem és ennek határidejét június
23. napjának 15 órájára tűzöm ki Kolozska-
rába. Elárverezek: ökröket, szekereteket, tehe-
neket, borjúkat készpénzfizetés mellett, leg-
alább a becsérték kétharmad részéért. Kolozs-
vár, 1943. május 14. Szabó Albert kir. bír.
végrehajtó.

Egyetemi Mária Kongregációk tegnap este Kaszap István emléket rendeztek a Mátyás Király Diákház disztermében. A műsor emlékünnepe első számaként a kolozsvári állami tanító- és tanítónőképző intézetek vegyeskara két Kodály-átíratot adott elő, Nagy István vezényletével. Sándor Gábor bölcsész-tanhallgató bevezetésében ismertette az est célját és vázolta az egyetemi Kongregáció céljait Kaszap István boldoggá, illetve szenttéavatása pörének ügyében. A bevezető után Pusztai Sándor, a frontról most hazatért papköltő szavalt nagy sikerrel saját verseiből. A szavalatok után Végh Sándor, a kiváló hegedűművész játszott Nagy Alice kíséretével. Szünet után Kaszap István egyéniségéről és boldoggáavatási pöréről beszélt P. Endrődy László, majd az állami tanítóképzők Kodály-dalával véget ért a szünvételezés ünnepség.

ELHIZOTT, VÉRMES, SZÉKREKEDÉ-
SEKRE ÉS ARANYERES BANTALMAK-
RA HAJLAMOS EGYÉNEKNEK reggel-
ként egygyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz általában nagyon jól tesz, mert hashajtó hatása biztos, alapos és mindig kellemes. Kérdezze meg orvosát!

ni világháború fő céljait. Rámuta-
tott arra, hogy mindegyik nemzet
utolsó erőit mozgósította a győzelem
kivívására. Eppen ezért minden
munkaerőt a háborús szempontból
fontos munkahelyeken kell hogy fel-
sorakoztassanak.

Az utóbbi hónapokban ebből a
szempontból a birodalomban újabb
eredményeket könyvelhettek el.
Többmillió német munkaerőt szaba-
dítottak fel eddig üzőtt, háborús
szempontból nem fontos foglalkozá-
sokból és alkalmazták őket a fegy-
verkezési iparban, ahol ezáltal új és
jelentős termelési eredményeket ér-
tek el. A német hadigazdálkodás
centralizálása óriási eredményekre
vezetett. Ez a centralizálás nem a
haszon kiküszöbölése, vagy pedig az
emberi munkaerő teljes elgépítése,
hanem éppen ellenkezőleg, az ösz-
szes erőképeség, felelősségtudat ki-
teljesítése. Mindezt a legnagyobb
erőfeszítés útján érték el.

A miniszter ezután így folytatta:
Az ellenséges világ ma német gaz-
dasági támadásról beszél, holott esu-
pán arról van szó, hogy a németek
saját erejükből és okos és eredmé-
nyes módszerekkel kijutottak abból
a gazdasági zűrzavarból, amelyet a
nagy és eddig uralkodó erejű kapi-
talista világhatalmak idéztek elő. És
azt sem szabad szem elől téveszte-
nünk, hogy a kapitalista hatalmak
saját bajaik megkönnyítésére ma
láthatólag mindjobban kezdik ma-
guk is alkalmazni a maguk politi-
kájukban az annyit kárhozott
nemzeti szocialista módszereket.
Gazdasági életünk ujjaszervezésével
megszereztük a legfontosabb alap-
feltételt ahhoz, hogy a mai elkesere-
dett, sorsszerű küzdelemben ellensé-
geinket legyőzhessük — fejezte be
beszédét Funk birodalmi miniszter.

Fksz. 2278—1943. Pk. 25253—1943. ÁR-
VERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT. Gaz-
dák Takarékpénztára Rt. felsz. alatt cég ja-
vára 98,77 pengő és jár. erejéig foganatosított
kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt
1066,66 pengő becsértékű ingókra az árverést
elrendelem és ennek határidejét 1943. június
17. napjának 15 órájára tűzöm ki Magyarvis-
tába. Elárverezek: bivalyokat, szekereteket, lo-
vat készpénzfizetés mellett, legalább a becs-
érték kétharmad részéért. Kolozsvár, 1943.
május 14. Szabó Albert kir. bír. végrehajtó.

Apróhirdetések

2—3 szoba, komfortos, lehetőleg kertes la-
kásért elcserélném 1 szoba, konyha komfortos
bélvárosi villaklakással. Megkeresést „Pontos
fizető” jellegre a kiadóhivatálba kérek. 1303

ARADON legelőkelőbb villanegyedben el-
adó nagy házastelek, itt fizetendő ötvözezer
pengőért. Latzinger ingatlanforgalmi, Bartha
Miklós-utca 5. I. emelet. Telefon: 17—38.

ELCSERÉLNÉM egy szoba konyhás, km-
fortos lakásomat egy szoba konyhással. Cim
a kiadóban. G. 125

Titok

Nők tisztá teintjüket gyakran csak
annak köszönhetik, hogy figyelmet
fordítanak emésztésükre. Legyen az
emésztésének szabályozója!

ELLENZÉK politikai napilap
Főelölő szerkesztő
ZATHURECKY GYULA
Főelölő kiadó
VITA SÁNDOR

HÖPFNER HEDI és MARGOT

a berlini Német Opera első szolótáncosnői fellépése
szombaton, május 22-én este 7 órakor a Művelődés Házában (Szinkör)

Jegyelővétel a Szinkör pénztáránál!